LAG MittSkåne

LLU-strategi 2014-2020

Version 2

Innehållsförteckning

Sammanfattning 3
1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin....6
2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål 6
3. Strategins framtagning 6
4. Utvecklingsområdet 8
4.1 Områdesbeskrivning 10
4.2 Behov och utvecklingsmöjligheter 13
5. På vilket sätt är strategin innovativ? 21
6. Vision 24
7. Insatsområden, mål och urvalskriterier....24
7.1 Övergripande mål för området 24
7.2 Insatsområden 27
7.3 Handlingsplan 31
7.4 Urvalsprocess 38
7.5 Mål och urvalskriterier 40
8. Finansieringsplan 49
9. Organisation 50
9.1 Administrativ kapacitet och kansliets arbete (drift) 50
9.2 Partnerskapet och föreningen 51
9.3 LAG – den lokala aktionsgruppen 52
10. Samverkan mellan fonder och med andra aktörer 54
10.1 Samverkan mellan fonder....54
10.2 Avstämning med andra aktörer med utvecklingsansvar 55
10.3 Jämställdhet och icke-diskriminering 56
11. Kommunikation 57
12. Uppföljning och revidering 61
13. Bilagor 64
Bilaga 1: SWOT-analys 64
Bilaga 2: Omvärldsanalys 71
Bilaga 3: Motivering 78
Bilaga 4: Medverkande....80
Bilaga 5: Övriga bilagor
Bilaga 5 A. Definition av egna indikatorer
Bilaga 5 B. a, b, c, d. Villkor och utvärderingskriterier per insatsområden och budgetpost
Bilaga 5 C. Tidsplan utvärdering och uppföljning
Bilaga 5 D. ”Åtta frågor”
Bilaga 5 E. Kommunikationsplan

Sammanfattning

Leader MittSkåne med verksamhetsområde inom kommunerna Höör, Hörby och den största delen av Eslöv har skapat en LLU strategi för perioden 2014 – 2020 . Utgångspunkten för arbetet är en gedigen analys av områdets nuläge med fokus på behov av och möjligheter till kompletterande insatser i förhållande till de planer och inriktningar som andra aktörer har för sitt arbete i Skåne som helhet och i vårt område specifikt.

Analysen har konkretiserats till följande insatsområden:

Öppna landskap i matlandet MittSkåne: ett landskap där landbygd, byar och centralorter samspelar för utveckling och livskraft; där jordbruksnäringen utifrån områdets starka förankring i livsmedelsproduktion samt i skogs- och jordbruk samarbetar, diversifierar och förädlar samt bidrar till förnyad energiproduktion.
Landsbygdsutveckling med naturen som bas: MittSkåne utvecklar resurserna i sitt unika och varierade landskap med hjälp av affärsutveckling och nyföretagande där naturen utgör ett nav för besöksnäringen och i hälsofrämjande aktiviteter.
Konkurrenskraft, stolthet och samverkan: ska möta behoven av ett mer varierat näringsliv och en högre tilltro till det egna området för att ta tillvara potentialen i den framtida Öresundsregionen.

Den övergripande målsättningen för strategin är att skapa livskraft, arbetstillfällen och framtidstro på ett hållbart sätt med nytänkande för att utgöra komplement till övriga Skåne och bidra till gränsöverskridande samverkan vilket sammanfattas i strategins vision:

MittSkåne ska vara Skånes mest upplevelserika natur – och matland 2020!

Den föregående programperioden har kännetecknats av kraftfullt och nära samarbete inom partnerskapet i LAG och att projekt lett till framgång och medial uppmärksamhet. Leader MittSkåne avser att bibehålla ett effektivt arbetssätt

kompletterat med fokusgrupper som stödjer LAG i att nå målen genom att kommunicera inriktning, värdera projektidéer och revidera handlingsplaner. LAG avser att ta vara på synergimöjligheterna i att fler fonder kan sammankopplas till kraftfulla åtgärder och där målstyrning, goda metodval och fondavgränsningar tillsammans med obligatoriska genomlysningar av projektens nyskapande, dess jämställdhetsaspekter samt miljö- och hållbarhetsvärden skapar möjligheter att nå målet att skapa minst **57** nya årsarbetstillfällen under programperioden.

Abstract

Leader MittSkåne, whose local area consists of the council areas of Höör, Hörby and the greatest part of Eslöv, has created an LLU strategy for the period 2014-2020. The starting point for the work is a thorough analysis of the current state of the area, focusing on the needs and possibilities for additional efforts in relation to the plans and objectives that other actors have for their work in Skåne as a whole and in our area specifically.

The analysis has been concretised into the following input areas:

Open landscape in gastronomic MittSkåne: a landscape where the rural areas, villages and central towns work together for development and vitality; where agriculture, with the area's strong roots in food production as well as forestry and farming, diversifies, refines and contributes to renewed energy production.
Rural development with nature at its core: MittSkåne develops the resources in its unique and varying landscape with the help of business development and new enterprise where nature is the hub for local tourism and health-stimulating activities.
Competitiveness, pride and cooperation: will meet the needs of a more diverse business world and a greater confidence in the local area in order to make use of the potential in the future Öresund region.

The overall strategy objective is to create vitality, job opportunities and belief in the future in a sustainable way with new thinking, in order to add to the rest of Skåne and contribute to cooperation across borders, which is summarised in the strategy vision: **MittSkåne will be Skåne's most experience-filled nature and gastronomic local area by 2020!**

The previous programme period has been signified by an effective and close working relationship within the LAG and by successful projects that have received a great deal of media attention. It is Leader MittSkåne's intention to maintain an efficient working method, as well as focus groups that support the LAG in achieving its goals by communicating direction, evaluating project ideas and revising action plans. The LAG will seize the synergy effects made possible when more funds can be connected to powerful measures and where target-orientation, good choices of methods and fund limitations together with compulsory transparency in the project creation, project equality aspects and environmental and sustainable values create opportunities to reach the objective of creating at least 57 new job opportunities during the program period.

1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin

Denna utvecklingsstrategi ska användas för att styra LAG:s arbete med prioritering och urval av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och fondsamordning.

2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål

Alla projekt som prioriteras genom denna utvecklingsstrategi bidrar till att uppnå EU:s tillväxtstrategi EU 2020. Därför bygger alla mål och processen för projekturvalet i strategin på de mål som är satta i de inblandade operativa programmen för struktur- och investeringsfonderna.
Analyser ligger till grund för en vision och utvecklingsbehov, som leder till insatsområden och specifika mål som kan mätas med hjälp av indikatorer. En handlingsplan visar hur målen i insatsområden ska omsättas i aktiviteter.

3. Strategins framtagning

Strategin tar sin utgångspunkt i internationella, nationella, regionala, kommunala strategier, samt planer och inriktningar från intresseorganisationer. En genomgång finns i Bilaga 2: Omvärldsanalys. LLU MittSkånes strategi utgör ett bra komplement med tydliga insatsområden och konkreta, mätbara mål då vi har ett underifrånperspektiv och stark förankring i området till skillnad från andra strategier och policys som ofta har ett ovanifrånperspektiv. Det lokala näringslivets involvering i framtagandet av strategin har varit av stor vikt. Näringslivet finns till viss del representerat i LAG i form av företagsrepresentanter och näringslivschefer från kommunerna i verksamhetsområdet, Näringslivscheferna i samtliga tre kommuner har dessutom varit aktiva och deltagit i strategiprocessens fokusmöten tillsammans med företagsorganisationer och både stora och små näringsidkare i området.

LLU MittSkånes strategi tar sin utgångspunkt i det arbete som påbörjades av Leader MittSkånes LAG-grupp i samarbete med dess verksamhetskontor under våren 2014. I

detta arbete djupintervjuades samtliga ledamöter i LAG om deras syn på utvecklingsområden som den nya strategin borde omfatta.

Detta material sammanställdes och bearbetades under ett av vårens LAG-sammanträden och konkretiserades till ett antal fokusområden vid LAG:s första höstmöte då även ett första utkast till en vision skissades fram. Arbetet med att ta fram strategin har koordinerats med kommunernas översiktsplaner som alla håller på att förnyas i detta nu.

Strategin har tagits fram med hjälp av deltagande från experter, representanter och tjänstemän från kommuner, organisationer, ideella föreningar, företag samt från allmänheten. En sammanställning av dessa finns i bilaga 4. Ett antal fokusmöten och ett stormöte har genomförts. Fokusmötena har letts av en engagerad processledare och dokumenterats grundligt. Fokusmöten med följande inriktningar har hållits under perioden september – oktober 2014: Byutveckling, Jordbruk och mat, Företagande och tillväxt samt Natur. Allmänheten har bjudits in till ett stormöte och på Facebooksidan har dialog kring strategins framtagande förts fortlöpande.

Parallellt med arbetet med föreliggande strategi har dialog i form av möten och telefonsamtal förts med Leaderområdet Skåne Nordväst kring delaktighet i deras fiskeområde. MittSkånes verksamhetsområde ingår därmed vid denna strategis inlämning i Skåne Nordvästs strategi, och LAG MittSkånes strategi behandlar därmed inte specifikt Havs- och fiskerifonden. Vi hänvisar till Leader Skåne Nordvästs strategi för ytterligare information om MittSkånes deltagande i fiskevårdsområdet.

4. Utvecklingsområdet

Totalt antal invånare i utvecklingsområdet, inklusive tätorter > 20.000 invånare	58 585 invånare
Antal invånare i utvecklingsområdet, exklusive tätorter > 20.000 invånare	58 585 invånare
Områdets totalstorlek i km², inklusive tätorter > 20.000 invånare	1 057 km²
Områdets storlek i km² utanför tätorter > 20.000 invånare	1 057 km²
Antal invånare per km², inklusive tätorter	55,4 st
Antal invånare per km², exklusive tätorter	55,4 st
Kommuner som omfattas av strategin	Hörby kommun, hela kommunen Höörs kommun, hela kommunen Eslövs kommun, del av kommunen enligt nedan *Församlingskod* *Församlingsnamn* 128 501 Eslövs församling, del av 128 502 Östra Onsjö församling 128 509 Ringsjö församling, del av 128 511 Marieholms församling 128 513 Löberöds församling, del av Den södra delen av Eslövs kommun tillhör Leader Lundaland. Gränsen mellan Leader MittSkåne och Leader Lundaland har fastlagts till gränsen mellan riktnummerområdena 046 och 0413 i södra delen av Eslövs kommun.
Landskapstyper och landmärken	MittSkåne sträcker sig över tre kommuner och har ett varierat landskap med inslag av både mosaikartat, skogsklätt och höglänt landskap, mosaikartat skogsbacklandskap samt mosaikartat odlat landskap. Vi befinner oss i ”Skånes hjärta och mitt”, och just denna mittpunkt finns i Brännemölla i Höör. I

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">Hallabjär i Hörby kommun finns den högsta punkten på Linderödsåsen.</td></tr>
<tr><td>Större tätorter och utvecklingscentra</td><td colspan="5">MittSkåne är ett relativt litet geografiskt område med sammanlagt relativt stor befolkning bosatta utanför de större tätorterna Eslöv, Hörby och Höör. Området präglas av tätortsnära landsbygd och natur, och de större orterna ligger centralt fördelade i området och skapar tillsammans med landsbygden en kraftfull möjlighet till utveckling av dimensionen stad-land. Det finns flera starka besöksmål i området, t ex Fulltofta Naturcentrum, Skånes djurpark och Skarhults slott.</td></tr>
<tr><td>Befolkningsförändring för åren 2007-2013
• Flyttnetto
• Födelsenetto</td><td></td><td>2007</td><td>2008</td><td>2009</td><td>2010</td><td>2013</td></tr>
<tr><td></td><td>Flytt-över-skott</td><td>459</td><td>576</td><td>303</td><td>457</td><td>138</td></tr>
<tr><td></td><td>Födelse-över-skott</td><td>47</td><td>57</td><td>38</td><td>143</td><td>89</td></tr>
<tr><td>Arbetslöshet i procent</td><td colspan="5">Hela området 6,9 %</td></tr>
<tr><td>Arbetslöshet bland unga (15-24 år) i procent</td><td colspan="5">Eslöv 19,2 %
Hörby 13,1 %
Höör 20,4 %</td></tr>
<tr><td>Andel invånare med utländsk bakgrund i procent (avser utrikes födda)</td><td>2007
11,3 %</td><td>2008
11,8 %</td><td>2009
12,0 %</td><td>2010
12,3 %</td><td>2013
12,9 %</td></tr>
<tr><td>Antal företag med direkt anknytning till fiske och vattenbruk</td><td colspan="5">Det finns två yrkesfiskare i MittSkåne och ett fiskförsäljningsföretag med koppling till Ringsjön. I resten av området finns det åtta put- and takevatten.</td></tr>
<tr><td>Antal företag per 1000 invånare</td><td colspan="5">Eslöv 104,1
Hörby 161,9
Höör 130,2</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="5"></td></tr>
</table>

Antal nystartade företag per 1000 invånare	Eslöv 8,0 Hörby 10,4 Höör 8,8			
Andel av befolkningen i procent	*16-24 år* 9,1 %	*25-44 år* 24,8 %	*45-64 år* 27,4 %	*65- år* 20,1 %
Övrigt nämnvärt som har betydelse för områdets utveckling	Kommunikationer i allmänhet inklusive bredbandsutbyggnad är mycket viktiga.			

4.1. Områdesbeskrivning

Verksamhetsområdet för LLU MittSkåne 2014-2020 är samma som den gångna programperioden 2007-2014 och består av kommunerna Hörby, Höör och Eslöv, med undantag av det sydligaste området i Eslövs kommun, ”Kävlingeådalen”, tillhörande Lunds riktnummerområde. Det naturliga, sammanbindande navet i området är Ringsjön, runt vilken samtliga kommuner gränsar. Bakgrunden till att Leaderområdet MittSkåne skapades för programperioden 2007-2013 var en satsning på en gemensam landsbygdsstrategi för de tre kommunerna med Ringsjön i fokus. En av anledningarna till att denna geografiska indelning gjordes inför förra programperioden var att de tre MittSkåne-kommunerna, valt att satsa på funktionella samband, och därmed förtydliga och förstärka den gemensamma identitet som de tre kommunerna naturligt utgör. Denna identitet har bäring i områdets landskapstyp men också i det faktum att de tre MittSkånska kommunerna tidigare ingått i ett gemensamt kommunalförbud (MSK) för att driva olika utvecklingsfrågor redan före den regionala omorganisationen. Detta har bland annat lett till ett gemensamt renhållningsbolag, en gemensam gymnasienämnd samt lagt grunden för nuvarande Ringsjöns Vattenråd m m.

Under perioden 2007-2013 har MittSkåne som område visat sig vara funktionellt. Med tre kommuner med liknande förutsättningar och problem, samt med gemensamma beröringspunkter gällande landsbygdens frågor och möjligheter har många gemensamma satsningar kommit till stånd genom framgångsrika projekt med tydligt

underifrånperspektiv där kommunerna med både politiker och tjänstemän varit mycket involverade. Flertalet satsningar och projekt har varit kommunöverskridande och gällt hela området och områdets relativa ”litenhet” har skapat behov och därför lett till att samarbetet frodats.
Ett exempel är samarbetet och satsningen kring turismfrågor. Denna satsning har de tre kommunerna gjort gemensamt och ett mycket väl förankrat nätverk mellan företag inom MittSkånes besöksnäring har skapats, fortsätter nu att stärkas och har som mål att grundlägga en gemensam, permanent organisation för besöksnäringen i MittSkåne.

Inför nya perioden 2014-2020 är grunden för samarbeten lagd, och det är därför MittSkånes starka önskan att fortsätta arbetet inom samma geografiska ramar med nya, kompletterande och stärkande satsningar. Områdets identitet behöver förankras ytterligare för att kunna utvecklas i konkurrensen med andra områden, och det finns fler näringar och insatsområden som med sitt växande skulle gynna och ytterligare förstärka effekterna av tidigare satsningar, både inom MittSkånes verksamhetsområde och utanför detsamma.

Ur ett landskapsperspektiv besitter MittSkåne många ”Skånetypiska” styrkor som god åkermark och gynnsamt odlingsklimat. Detta ger förutsättningar för en stark matkultur, samt produktion av kött och spannmål. Samtidigt är den norra och östra delen av MittSkåne också ett småbrutet kulturlandskap med unika, artrika betesmarker och vidsträckta arealer av sammanhängande ädellövskog. Ringsjön är det sammanfogande navet för MittSkånes tre kommuner, och runt denna finns möjligheter till övernattning och matupplevelser. **Vattenkvaliteten** i Ringsjön har tack vare ett omfattande reningsarbete **starkt förbättrats**, och beståndet av rovfiskar som gös och gädda har under de senaste åren ökat avsevärt. Rönne å är i sin tur ett naturskönt avrinningsområde med potential för lax- och öringsfiske och bevarande av hotade arter, som exempelvis flodpärlmusslan.

En grundläggande del av det mittskånska landskapet är byarna. De flesta **mittskånska byarna** ligger vackert belägna på **pendlingsavstånd** från större stadscentra i regionen. I flera av byarna är sammanhållningen god och yngre familjer flyttar in. Lanthandel och skola utgör sociala nav, och eldsjälar arbetar för byarnas

utveckling. Enligt byarnas representanter under strategiprocessen är **samarbetet den viktigaste faktorn** för en välmående by.

I ett skånskt sammanhang utmärks MittSkåne av den **centrala geografiska placeringen** i regionen. Det finns visserligen ingen kuststräcka i MittSkåne - men tre olika kustområden ligger inom någon timmes bilresa bort. Den omedelbara **närheten till storstadsregionen** Lund – Malmö – Köpenhamn sätter också sin prägel på MittSkånes potential. Med tåg kan resenären på tio minuter ta sig från Eslöv till Lund, och mellan Höör och Köpenhamns flygplats tar det en dryg timme. Vissa av byarna har redan befintliga eller inplanerade tågstopp. I anslutning till dessa byar utgår vandringsleder vilket gör att besökare från storstadsregionerna på ett smidigt sätt och på kort tid kan ta sig ut i mittskånska strövområden. I Hörby kommun finns inga sådana tågförbindelser, men E22 förbinder Hörby direkt med Lund, Malmö och Köpenhamn. Den senaste tidens utbyggningar har säkrat dubbelfilig trafik på praktiskt taget hela sträckan. Från Hörby går även expressbussar direkt till Kristianstad, Lund och Malmö. Avgångarna är täta med 10 – 20 minuters intervall under rusningstid.

Skånes flerkärniga ortstruktur, med tillväxtmotorer som bas för utvecklingen, beskrivs i Region Skånes strategi ”Det öppna Skåne 2030”. Strukturen utgör en styrka för Skåne, men då tillväxtmotorer lyfts fram finns samtidigt en risk att andra områden får stå tillbaka. Region Skåne understryker vikten av att **förstärka samspelet mellan stad och landsbygd**, och det är därför av yttersta vikt att MittSkåne förhåller sig till detta.

Den lokala andan i MittSkåne präglas av ett starkt föreningsliv inom idrott, till exempel handboll, ridning och bordtennis. Kulturutbudet domineras av bland annat event kring musik, konst och hantverk. I Höör finns Kulturhuset Anders, känt för bland annat sin sommaropera, och här har också konstrundan MittSkåne sitt naturliga nav. I MittSkåne, särskilt i Eslöv, finns kulturskatter i form slott och slottsträdgårdar och Hörby har en lång handelstradition som bland annat manifesteras med den årliga marknaden Hörby marknad.

I MittSkånes verksamhetsområde bor totalt ca 59 000 personer. Den största av de Mittskånska kommunerna är Eslöv med drygt 30 000 invånare. Höör och Hörby har ca

15 000 invånare vardera, och den största tätorten i området är Eslöv med ca 18 000 invånare. Samtliga tre kommuner har en positiv befolkningsökning, dock under riks- och Skånegenomsnittet. Arbetslösheten ligger i samtliga tre kommuner något lägre än riksgenomsnittet, med en variation för **ungdomsarbetslösheten** som både i Eslövs och i Höörs kommuner under 2014 låg nära den höga siffran för **Skåne på ca 20 %**.[1]

Utbildningsnivån i form av andel högskoleutbildade ligger strax **under riksgenomsnittet** för Höörs kommun och markant under riksgenomsnittet för Eslöv och Hörby kommun, med 19,9% respektive 15,9% (riksgenomsnittet 25,3%). Däremot är **andelen företagare i de tre kommuner högre än riksgenomsnittet** och Hörby kommun utmärker sig särskilt i företagsklimatets ranking för 2014 som nummer 45 av rikets 290 kommuner. Eslöv och Höör positionerade sig i samma ranking på plats 156 respektive 150. Typiskt för området är också att det finns en stor variation på företagen, både när det gäller typ av verksamhet och storlek. I alla tre kommunerna är utpendling markant större än inpendlingen.[2]

Alla tre centralorterna erbjuder skolgång till och med högstadiet. Hörby erbjuder en yrkesutbildning, och Eslövs kommun erbjuder gymnasieutbildning, dock med ett sjunkande antal sökande. I Hörby bor ca 1500 utrikes födda personer, i Höör ca 1600 och i Eslöv ca 4500.[3]

4.2 Behov och utvecklingsmöjligheter

Samspel - landsbygden, byarna och centralorterna

Ungefär hälften av de boende i Höörs och Hörbys kommuner bor i tätort. I den del av Eslövs kommun som ingår i MittSkånes verksamhetsområde är den siffran något högre, med ca 18 000 boende i centralorten. Service för boende i centralorterna kan betecknas som god. Alla tre centralorterna har bredband och i samtliga tre centralorter finns badanläggningar.

[1] Ungdomsarbetslöshet.se för resp. kommun 2014-11-04
[2] Regionfakta.se
[3] Migrationsinfo.se

Med sina konkurrenskraftiga huspriser, natursköna omgivningar, kommunikativt lättillgängliga läge i Skåne samt långa tradition av entreprenörskap, har de **mittskånska byarna en stark potential** som bas både för etablerande av företag och attraktion och stolthet för boende. Men servicen och infrastrukturen i Mittskånes byar varierar. Några av byarna, exempelvis Stehag, Svensköp och Ludvigsborg, har väl fungerande lanthandel och skola. Några - Stehag, Tjörnarp och Marieholm - har även befintliga eller inplanerade tågstopp. I möten med representanter för MittSkånes byar har det dock tydliggjorts att bristande kollektivtrafik, frånvaron av lanthandel och skola, fastigheter i förfall samt **otillräcklig involvering** i den kommunala **demokratiprocessen** upplevs som betungande faktorer som minskar attraktionskraften i byarna. Demokratiprocessen upplevs i många fall som koncentrerad till centralorten, och byarna anser sig behöva få **större delaktighet** i denna. De möten som kommunerna håller med byalagen upplevs som positiva, men man anser att att arbetet kring dessa möten bör fördjupas och breddas i framtiden. För mycket tyngd faller på oavlönade byalags och eldsjälars axlar när det gäller utvecklingsfrågor, vilket inte upplevs som hållbart i längden.

Gemensamt för byrepresentanterna på de fokusmöten som hållits under strategiprocessen är ståndpunkten att fiber är en förutsättning för företags och boendes hållbara etablerande i framtidens MittSkånebyar. **Avsaknad av fiber** innebär i förlängningen ett starkt hot mot byarnas och landsbygdens framtida konkurrenskraft i ett regionalt sammanhang. I dagsläget är fiberprojekt förenade med höga kostnader för hushållen, och helt beroende av att eldsjälar lägger ner sin egen tid. Organisationsmässigt är också förfarandet komplicerat då en ekonomisk förening behöver bildas och en konsult ofta måste hyras in. Avsaknad av fiber försvårar byarnas möjligheter att behålla ungdomarna som i stor utsträckning väljer att flytta till städer. Även brist på arbetstillfällen i byar påverkar ungdomarnas möjlighet att leva och försörja sig på landsbygden. En bättre arbetsmarknad och fibertillgång skapar möjligheter för unga att stanna kvar och utveckla bygden.

En annan utmaning är byarnas **fysiska möjligheter till expandering**. Den goda åkermarken och den artrika betesmarken utgör några av MittSkånes viktigaste värden

och bidrar starkt till områdets särprägel och möjlighet till lönsamhet både ur ett nationellt och ur ett regionalt perspektiv. Ska denna mark tas i anspråk för nybyggnad av bostäder? En pågående diskussion är hur byarnas potential och attraktivitet kan utvecklas utan att ta värdefull åkermark i anspråk.

Samverkan ses av representanter från byarna som både en styrka, en möjlighet och ett hot. **En väl fungerande bysamverkan** är en grundläggande förutsättning för en fungerande by. I några av byarna finns sedan länge en tradition av samverkan, i andra har samverkan utvecklats under de senaste åren. Bristande vetskap om möjligheter till samverkan utgör ett hot mot en attraktiv boendemiljö i en by. Att utveckla gemensamma informationsarenor/plattformar för samverkan är därför en möjlighet för att undvika okunskap och onödiga krockar mellan aktörer. Detta gäller samverkan mellan olika aktörer i byarna, men också olika byar emellan. Samverkan och medvetenhet om den egna potentialen bidrar till att skapa en god självbild och stolthet över den egna bygden, vilket i sin tur är en förutsättning för att förmedla mittskånsk attraktionskraft till den dynamiska Öresundsregionen.

En möjlighet i sammanhanget är att sprida de kunskaper och den forskning som finns inom universitet, högskolor och till dem knutna institut för att skapa förutsättningar för **nya sätt att lösa samhälleliga problem**. MittSkånes geografiska placering kombinerat med områdets utpräglade landsbygdskaraktär utgör goda förutsättningar för nära samarbeten mellan kommuner, byar, företag, föreningar och regionala forskningscentra i strävan att öka konkurrenskraften i byarna genom företagande, riskkapitallösningar, upphandlingar och diversifiering av befintliga verksamheter, t.ex. i form av sociala företagsformer.

Jordbruksnäringen, maten och energin

Jordbruket har alltid haft en stark prägling på MittSkånes lokala identitet, och en stor del företag i området har förankring i lantbruket och dess produkter. I Hörby kommun finns det företrädelsevis små och medelstora producenter av nötkött, gris, kyckling och mjölk. I Eslövs kommun finns utöver de små och medelstora företagen även stora företag inom spannmålsproduktion, växtodling och förädling av jordbrukets produkter. Orkla Foods, Kavli, Nordic Sugar är några exempel på större, förädlande företag. I

Höörs kommun finns en stor förekomst av betesmarker, samt skog som bas för viltkött. I de mittSkånska skogarna finns också stark förekomst av bär och svamp med potential för förädling.

MittSkåne har alltså en viktig styrka och unikitet i den **starka förankringen i mat och livsmedelsproduktion, liksom i jord- och skogsbruksnäringarna**. (Inom definitionen för jord- och skogsbruk inkluderar vi även trädgårdsnäringen.) Men här finns också flera hot och svagheter. Ett överhängande hot är billiga varor från utländska producenter, särskilt kött, som försvårar konsumentens val. Detta hot förstärks av att den **lokala och regionala distributionskedjan för** jordbrukets produkter upplevs vara otillräcklig då producenter och konsumenter inte hittar varandra på ett effektivt sätt. Ett behov är alltså att öka kopplingen mellan befintliga restauranger, affärer och livsmedelskedjor å ena sidan och de lokala producenterna och mathantverkarna å andra sidan.

Ytterligare hot utgör **bristen på diversifiering av lantbrukarnas verksamhet, samt igenväxning av de MittSkånska betesmarkerna.** Betesmarkerna utgör den naturliga basen för köttproduktion, och därutöver finns i dessa marker extremt artrika ekosystem.

Ett annat hot är att lantbrukare ofta inte **definierar sig som företagare** och entreprenörer och arbetar enligt tidigare mönster och traditioner vilket kan innebära att man inte utnyttjar nya möjligheter t ex i närområdet vilket är gynnsamt för miljön och resursanvänding. Många lantbrukare närmar sig pensionsåldern och en **föryngring** är nödvändig för en levande landsbygd. En möjlighet för områdets utveckling är att väcka ungdomars lust till företagande och entreprenörskap med jordbruket som bas. Andra hot och svagheter för MittSkåne som område för mat- och livsmedelsproduktion **är bristande avsändaridentitet**, samt **för få eller inga nätverk** inom detta område. En möjlighet finns i att närma de större förädlingsföretagen med de mindre mathantverkarna i olika typer av samarbeten kring **kompetensfrågor, affärs- och marknadsutveckling** och **innovationer**. Många mindre livsmedelsföretag upplever förenklade regelverk, affärsutveckling och nätverkande som nyckelförutsättningar för att kunna expandera, men har samtidigt svårt att prioritera och avsätta tillräckliga resurser för detta.

Men här finns också många möjligheter. Först och främst finns det stora möjligheter kring att ”produktifiera” kring livsmedelskedjan – produkter kan till exempel i sig utgöra möjligheter till besök.

I Region Skånes vision för Matlandet Skåne lyfts vikten av **nytt tänkande kring offentliga upphandlingar** fram särskilt. De tre mittskånska kommunerna ligger alla över de mål som satts upp för inköp av **ekologiska** varor i de offentliga upphandlingarna, och kommunens upphandlande kostchefer är positiva till att öka andelen **närproducerat** kött, och även andra varor från livsmedelssektorn, och välkomnar en **gemensam policy** för hur detta skulle kunna göras.

Det finns också viktiga hållbarhetsaspekter som kan tillvaratas och utvecklas inom mat- och jordbruksområdet i MittSkåne. **Miljö- och energifrågan** är central och kommunerna arbetar med utveckling av biogas, solceller och vindkraft (Eslöv är en av Sveriges mest vindkraftstäta kommuner). I området finns goda förutsättningar för produktion av biogas - däremot är lönsamhets- och distributionsmöjligheterna begränsade. Tankningsställen för fordons gas finns idag till exempel endast i Eslövs kommun.

Omvärldens mål för 2020 är höga - Klimatsamverkan Skåne (kommunerna, regionen och Länsstyrelsen i samverkan) har en målsättning att 2020 vara 100 % fossilbränslefritt, ett mål som exempelvis Hörby kommun integrerat i sin översiktsplan.

Naturen, besöksnäringen och hälsofrämjandet

MittSkåne har en unik och områdestypisk styrka i det varierande ”vildmarksartade” landskapet som lämpar sig utmärkt **för vandring, ridning, cykling, jakt och fiske.** Skåneleden korsar MittSkåne och utöver denna finns ett stort antal leder och stigar – bara i Höörs kommun finns ca 9 mil leder. Naturliga nav för besöksnäringen utgör Fulltofta Naturcentrum med ca 70 000 besökare årligen, Skånes djurpark med mer än 200 000 besökare årligen, Bosjökloster med ca 60 000 besökare/år, det stora antalet slott- och slottsmiljöer i MittSkåne med ett ständigt ökande antal turister (Exemplet Skarhults slott med sin satsning på utställningen ”Kvinnomakt” som lockade 30 000 besökare under sitt första verksamhetsår).

Till detta kommer med största sannolikhet en framtida storsatsning på en vinterarena på Frostavallen i Höör. Den varierande skogen, betesmarkerna, de geologiskt intressanta markerna med exempelvis vulkaner i området kring Tjörnarp, i kombination med goda kommunikationer i Öresundsområdet, möjliggör ett attraktivt, aktivt och upplevelserikt MittSkåne, som med benämningen ”Sveriges närmaste vildmark” kan locka besökare från befolkningstäta länder som Polen, Tyskland, Holland med flera.
Besöksnäringen är en bransch med hög personaltäthet. Det är också en bransch där **unga** kan få goda möjligheter till en start i arbetslivet då ingångskraven för anställning ofta är tämligen små vilket gör det möjligt för unga att stanna på landsbygden i MittSkåne.

En avsevärd styrka i detta sammanhang är de insatser som gjorts under föregående Leaderperiod och som syftat till att tillvarata och utveckla MittSkånes förutsättningar och styrkor inom **besöksnäringen**. Flera Leaderprojekt har bidragit till att sätta MittSkåne på kartan och skapa en känsla av samhörighet och gemensam identitet. Inom ramarna för projektet "MittSkåne på kartan" har drygt 750 personer från MittSkånes näringsliv deltagit i utbildningar, tio nya arbetstillfällen har skapats och antalet besökare i området har ökat med nästan 24 000. Detta projekt lever vidare i form av Destinationsnav MittSkåne, i tätt samarbete med Region Skåne som representeras i föreningens styrelse. Projektet strävar mot att främja besöksnäringen i området och öka samarbetet mellan näringsidkare i de tre kommunerna. Leader MittSkånes projektägare har dessutom i allmänhet utmärkt sig som goda kommunikatörer vilket har bidragit till en positiv medial exponering av Leadermetoden i verksamhetsområdet.

Stora möjligheter finns dock att ytterligare positionera ”platsen” MittSkåne som ett **vandrings - och cykelområde med goda restauratörer och boenden**. Ett naturligt steg i denna utveckling är att bredda och utveckla aktiviteterna i och kring våra sjöar, exempelvis utveckling av **sportfisket och Ringsjön** till en av de bästa sjöarna för gösfiske i Europa. Inom besöksnäringen finns också en möjlighet till ökat hållbarhetstänkande med det **goda transportsystemet inom MittSkåne**. Besökare kan med tåg och buss ta sig till flera utgångspunkter för leder, till exempel Stehag, Tjörnarp, Höör och Fulltofta. Möjligheterna för besöksnäringen att skapa samarbeten

med andra LLU-områden inom ramen för **tematiska naturupplevelser** är också god, till exempel sötvattensfisk- och fågelområde med Vombsjön i Lundaland, naturguidning med naturbruksgymnasiet i Osby m.m. Till detta kan läggas de attraktioner som de kreativa näringarna erbjuder för att utveckla besöksmål och vidga utbudet av upplevelser i MittSkåne.

MittSkåne har också med sin artrikedom och sitt småbrutna landskap en unik möjlighet att förstärka sin identitet inom begreppet ”**ekosystemtjänster”.** Inom ramarna för EU-projektet *Biodiversity 2020* finns möjligheter att arbeta ytterligare med detta, ett arbete som Höörs kommun redan inlett. I MittSkåne ligger också Holma Folkhögskola med goda kontakter och samarbeten med andra forskningsinstitutioner som arbetar med hållbarhet och biodiversitet.

Ett av dagens problem är höga sjuktal och en allmänt utbredd ohälsa. Mot denna bakgrund finns möjligheter att utveckla och diversifiera tjänster med fokus **på må-bra-turism och rehablitering** där djur och natur enligt senare tids forskning skapar snabbare tillfrisknande . Detta skapar möjligheter för landsbygdsföretag i MittSkåne som kan använda MittSkånes natur som ”råvaror” i att skapa innehåll i sitt utbud.

Hälsofrämjande upplevelser[4]inom den gröna vården syftar till att arbeta förbyggande, behandlande och rehabiliterande. Den **förebyggande** vården främjar användandet naturen som arena för friskvård.

I allt större utsträckning anses den för Sverige unika allemansrätten vara en möjlighet för att nå fler syften än de gängse, exempelvis att marknadsföra svensk natur utanför våra gränser, och/eller att ge en bra ingång för integrationen av nyanlända i det svenska samhället genom möjligheter till naturupplevelser och hälsofrämjande upplevelser parallellt.

Under tidigt 1900-tal etablerades det i Mittskåne flera **behandlande** institutioner och vårdhem, t ex Orups sanatorium och Björkviksgruppen. Viss verksamhet lever kvar i sina för ändamålet stora byggnader och några har övergått till spa/konferensanläggningar. En fortsatt utveckling av dessa möjligheter, som har sitt

[4] Se Region Skånes *Det öppna Skåne 2030* för beskrivning av hur Skåne ska utveckla morgondagens välfärdstjänster.

ursprung i nära tillgång till natur och frisk luft, skulle ge ökad vårdkompetens och skapa nya affärsmöjligheter i en tid av utbredning av ohälsa.

Ur ett rehabiliterande perspektiv har de projekt som bedrivits inom SLU Alnarp med rehab- trädgården som grund levt vidare i form av en upphandling av dylika tjänster från Region Skåne. Under 2014 har ett MittSkåneföretag blivit utsett till leverantör av ”grön vård”. Att fortsätta utveckla och marknadsföra rehabtjänster i det mittskånska varierande naturlandskapet är en stor framtida möjlighet. I samarbete med Lunds universitet har Region Skåne tagit initiativ för personlig hälsoutveckling med digital teknik som grund. Hit kan natur – och hälsoinriktade företag låta sig knytas på sikt som experter/leverantörer vilket utgör ytterligare en möjlighet för MittSkåne att attrahera användare från hela regionens upptagningsområde.

Konkurrenskraft, stolthet och samverkan

I föregående avsnitt har konkurrenskraften inom jordbruks- och besöksnäringen behandlats. Men ett starkt MittSkåne förutsätter **konkurrenskraft inom alla näringar** som är viktiga för området, som exempelvis **handel, industri och vård**.

Också **byarna** måste vara starka i konkurrensen om invånare i Skåne. Närheten och de goda kommunikationerna till städer i Öresundsregionen är en styrka – men finns det en medvetenhet i MittSkåne om det som dessa familjer/personer söker?

I Region Skånes rapport TITA analyseras de möjligheter som skapas då regionen kan bli en av de mest framstående kunskapsregionerna i världen 2030, med de nyskapade forskningsanläggningarna ESS och MAX IV i Lundaregionen. Där pekar man på att regionen förbättrar och förbereder rutiner och processer när det gäller att ta emot företag och människor. Skolor måste hålla god kvalitet, kulturen måste utvecklas, mötesplatser skapas. Alla kommuner i Skåne kan och bör få spin-off-effekter t ex genom ökad inflyttning, nya företagsetableringar och ett allmänt uppsving för besöksnäringen. Ett rikt kulturutbud där **upplevelseskapande, kreativa näringar** lyfts fram tillsammans med andra kulturella värden minskar också den delvis negativa självbilden i MittSkåne. Ett ökat mittskånskt identitetsskapande inom bildningscentra i området, som till exempel Bergaskolan i Eslöv, utgör också en möjlighet för ökad stolthet och identitetsskapande för MittSkåne.

Den viktigaste förutsättningen för konkurrenskraft och innovation på alla plan är **samverkan**. Ökad samverkan är också en önskan som starkt framförts på samtliga fokusmöten, expertmöten och även på stormötet under strategiprocessen. Samverkan måste fördjupas och breddas på alla plan – mellan näringslivets olika aktörer, mellan näringsliv och kommun, mellan näringsliv och region och mellan aktörer inom den ideella sektorn. Mittskånes relativa litenhet och centrala positionering i Skåne gör också att området är beroende av samarbeten med andra delar av Skåne för att utveckla sin potential till fullo. Ett illustrerande geografiskt exempel på detta är de många leder som går genom MittSkåne och som är beroende av tillströmning från ledernas övriga sträckningar för att på ett tillfredsställande sätt gynna andra delar av besöksnäringen på landsbygden. På ett operativt plan gör den **centrala placeringen MittSkåne till en naturlig mötesplats i Skåne**. Man kan också anta att utbyggnaden av kollektivtrafik och vägar gör det möjligt för fler organisationer, företag eller institutioner att göra som exempelvis LRF och förlägga sitt regionala kontor just till MittSkåne.

5. På vilket sätt är strategin innovativ?

Innovation i LLU MittSkåne handlar om nya sätt att skapa värde för samhälle, företag och människor. Exempel på en innovation kan vara en ny vara eller tjänst eller en ny arbetsprocess. Dessa skapar förutsättningar för entreprenörskap och tillväxt i MittSkåne.

En innovation är resultatet av en utvecklingsprocess där en mängd olika aktörer, individer såväl som organisationer, är inblandade på olika sätt. Dessa är involverade i en komplex väv av formella och informella nätverk, såväl inom som mellan de olika undergrupperna. Formaliserade nätverkskonstellationer mellan representanter för produktionsstrukturen, kunskapsinfrastrukturen och den stödjande strukturen brukar benämnas "triple helix" (samhälle, näringsliv och akademi samarbetar*)*. När det handlar om innovationssystem är det dock inte alltid frågan om formaliserade, funktionella relationer, utan snarare om att dessa tre undergrupper ska fungera i harmoni med varandra och därigenom verka ömsesidigt förstärkande.
För att skapa innovationer i LLU MittSkåne är det viktigt att arbeta gränsöverskridande. Både gällande organisationer, geografi och ämne. LLU MittSkåne vill genom att sammanföra människor, kommuner, organisationer, företag och föreningar medverka till att skapa innovationer som för

utvecklingen framåt. Ett sätt att skapa förutsättningar för detta är att se till att alla projektansökningar har flertalet aktörer involverade. Då blir förutsättningarna för projektets genomförande bättre än om endast en aktör är delaktig då projektet kan falla om något händer så aktören inte har möjlighet att driva projektet i mål. Dessutom har ett projekt större möjlighet att skapa hållbara och innovativa produkter om man kopplar ihop storskaliga och småskaliga aktörer samt ser till att offentliga deltagare finns med, exempelvis kommuner, lärosäten och forskningscenter. Kombinationen mellan det offentliga, privata företag och ideella föreningar och deras olika verksamhet skapar förutsättningar för det oväntade.

Ett annat sätt är att se till att LAG har en sammansättning gällande kompetens, organisation (offentlig, ideell och privat) geografisk tillhörighet, kön, ålder med mera för att få ett dynamiskt LAG som kan se möjligheter i projektidéer och ställa krav, motivera och inspirera till nytänkande och innovation i projekten. LAG ska tillsammans med verksamhetskontoret kunna hjälpa till att koppla samman människor, organisationer och idéer för att få fram dynamiska samarbeten och utveckling. Under föregående period har kommunerna medverkat i LAG med respektive kommunstyrelseordförande samt näringslivschefer (som ersättare). Detta har lett till för området nyskapande kanaler och arbetssätt som i sin tur givit snabbare och kraftfullare handlingar och projekt.

Den viktigaste förutsättningen för innovation och ökad konkurrenskraft är samverkan. Att bryta invanda mönster skapar förutsättningar för innovationer.

Under framtagandet av strategin har ett stormöte och ett antal fokusmöten genomförts där en blandning av människor, organisationer, föreningar och företag har diskuterat MittSkånes framtid och möjligheter. Under stormötet ansvarade Studieförbundet Vuxenskolan för processen genom att på ett kreativt, öppet och pedagogiskt sätt skapa möjligheter till idégenerering där olika gruppers åsikter bröts mot varandra.

I och med att flertalet aktörer varit delaktiga har frågor lyfts och deltagit i processen som inte skulle lyfts om inte blandningen av aktörer funnits. Som exempel kan nämnas byutvecklingsfrågorna där aktörer som deltagit i diskussionen av en fråga representerat universitet, kommuner, företag, byföreningar, idrottsföreningar m.fl. Här kunde exempelvis forskningen om Social innovation kopplas med de praktiska frågorna byinvånarna brottas med dagligen.

Studieförbundet vuxenskolan var en ny samarbetspartner som medverkade under skrivandet av strategin, en annan ny aktör är Finsam - samordningsförbundet MittSkåne (Försäkringskassan, Region Skåne, Arbetsförmedlingen samt Eslöv, Höör och Hörbys kommun).

Att arbeta med fokusgrupper under strategins framtagande var ett nytt sätt för oss att arbeta, men detta sätt kommer användas kontinuerligt under genomförandefasen för att se till att strategin hålls uppdaterade och relevant.
Det finns från regionens sida en stark varumärkesplacering kring produktnamnet ”Skåne” vilket gynnar MittSkåne i ett större, skånskt sammanhang. Men för att vara en stark aktör i den skånska varumärkesplaceringen, krävs också ett internt fokus på positionering av MittSkåne som en stark och diversifierad del av det övergripande skånska samarbetet. Hur kan LLU MittSkåne bidra till att MittSkåne blir en naturlig och integrerad del av den dynamiska Öresundsregionen, och samtidigt bidra till positionering av MittSkåne som en unik och diversifierad del gentemot denna? Frågeställningen har gett upphov till en balansgång där strategiprocessen genomsyrats av **ett internt och ett externt seende.** Utifrån kommer MittSkåne att bli betraktat som en del av ett större sammanhang inom vilket MittSkåne som avsändare inte kommer att existera. Utmaningen handlar därför delvis om hur LLU MittSkåne på bästa sätt kan interagera och utveckla samsyn med andra geografiska och institutionella aktörer i Skåne, och på en och samma gång utveckla, bidra och utmärka MittSkånes unikitet.

MittSkånes kommuner har en lång tradition av samarbete med andra kommuner i Skåne. Under föregående programperiod etablerades även ett unikt samarbete mellan Skånes Leaderområden. Vår önskan inför programperioden 2014-2020 är att ta detta samarbete ett steg vidare, och konkretisera den beredskap för både helhet och del som kan bidra till gynnsamma innovativa korsbefruktningar inom ett stort antal områden. Formerna för detta samarbete måste utarbetas i samråd med de övriga LLU-områdena i Skåne när respektive områdes strategier är godkända.

Strategin är även innovativ då varje projekt, genom det horisontella målet "Innovation", ska genomgå en genomlysning där projektets innovativa möjligheter i största möjliga utsträckning tillvaratas och optimeras.

6. Vision

”MittSkåne ska vara Skånes mest upplevelserika natur- och matland 2020”

MittSkåne år 2020 är ett attraktivt komplement till storstadscentra i Öresundsregionen. Möjligheterna i en natur med stor mångfald och en jordbruksbygd som lyckats diversifiera sin verksamhet på ett hållbart och inkluderande sätt har skapat tillväxt och sysselsättning. MittSkåne använder sina resurser på ett sätt så att de utnyttjas och förädlas både i form av produkter och tjänster där naturen är en viktig ingrediens och där livsmedelsproduktionen utvecklats på ett innovativt sätt. Naturen och möjligheter till matkonsumtion ur ett brett perspektiv germöjligheter till upplevelser både för de egna invånarna och för besökare från när och fjärran . Arbetet har skett i konstruktiva samarbeten både inom och utom området.

7. Insatsområden, mål och urvalskriterier

7.1 Övergripande mål för strategin:

Bibehålla och öka det öppna landskapet genom att stärka jord- och skogsbruket, livsmedels- och matproduktionen och skapa arbetstillfällen med hållbarhet som utgångspunkt

Genom utveckling av området utifrån möjligheterna i den mittskånska naturen och i landbygden i allmänhet och i byarna i synnerhet skapa arbetstillfällen och främja positivt mittskånskt identitetsskapande, samt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

På ett sektorsövergripande, socialt inkluderande, innovativt och hållbart sätt skapa arbetstillfällen och stolthet i området

Sammanfattningsvis vill vi skapa:

- Livskraft, tillväxt och framtidstro på landsbygden, i de många byarna och i MittSkåne som helhet.

- Nytänkande hos individer, företag och samhälle som på ett hållbart sätt leder till företagande och sysselsättning med naturen och jordbruksnäringen som de viktigaste källorna.

- Ökad attraktion för MittSkåne som ett alternativ och komplement till övriga Skåne och Öresundsregionen genom att vara ett hållbart, geografiskt näraliggande och upplevelserikt område med god infrastruktur.

  Gränsöverskrivande samarbeten mellan aktörer inom området, mellan områden, i hela Skåne. nationellt och internationellt.

Horisontella mål

Strategins horisontella mål rör:

- Unga
- Hållbarhet
- Innovation
- Jämställdhet och icke-diskriminering

De horisontella målen är grundläggande för strategins genomförande, och deras tillämpning bör anpassas efter projekten. De horisontella målens syfte är att **säkerställa ett flexibelt seende som anpassas till de enskilda fallen**. Därför bör varje projekt genomgå en ”ungdoms-, hållbarhets-, innovations-, och jämställdhetsgenomlysning”. På så sätt optimeras varje projekts möjligheter att tillvarata och renodla styrkor inom de horisontella områdena. För att uppfylla

strategins djupgående ambition kring nytänkande och innovation ska denna genomlysning helst **göras i samråd med lämpliga kunskaps- och forskningscentra**.

De horisontella målens genomförande är också ett utmärkt sätt att komplettera LAG:s och verksamhetskontorets urvalsprocess med idéer och perspektiv utifrån. För ytterligare information om de horisontella målens genomförande se avsnitt 7.3 Handlingsplan.

Övergripande horisontella mål	Indikator	Att mätas
Att i högsta möjliga grad åstadkomma en involvering av unga i projekten	Antal personer under 30 år som är involverade i projekten Antal projekt med unga i fokus Antal lösningar med unga som fokus som projektet åstadkommit som en konsekvens av projektplanens genomlysning	I projektansökan I slutrapport
Arbetet ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv där ration – kvinnor män involverade i projekt optimeras	Ration kvinnor och män involverade i projekt utan uttalad genusriktning så nära 50/50 som möjligt. I genusriktade projekt definieras ratio i projektplanen. Antal projekt med jämställdhet och icke-diskriminering i fokus Antal lösningar med jämställdheten i fokus som projektet åstadkommit som en konsekvens av projektplanens genomlysning	I projektansökan I slutrapport
Att ta tillvara hållbarhetsperspektivet så att ekonomisk, social och ekologisk långsiktigt hållbar utveckling säkerställs	Antal projekt med hållbarhet som fokus Antal lösningar med hållbarhet som fokus som projektet åstadkommit som	I projektansökan I slutrapport

	en konsekvens av projektplanens genomlysning Antal lösningar med hållbarhet som fokus som projektet åstadkommit under projektets gång	
Att optimera den innovativa utvecklingspotentialen i projekten.	Innovationsgrad i projektansökan (0, 1, 2 el 3)* Antal innovativa lösningar som projektet åstadkommit som en konsekvens av genomlysning Antal innovativa lösningar som projektet åstadkommit under projektets gång	I projektansökan I slutrapport

* 0) Inte alls, 1) I Liten utsträckning, 2) I stor utsträckning, 3) I mycket stor utsträckning. Denna bedömning görs av verksamhetskontoret och/eller expertgrupp och presenteras för LAG före beslut.

7.2 Insatsområden

Insatsområde 1: Öppna landskap i matlandet MittSkåne

Insatsområdets övergripande mål är att kunna bibehålla och öka det öppna landskapet genom att stärka jord- och skogsbruket, livsmedels- och matproduktionen och skapa arbetstillfällen med hållbarhet som utgångspunkt.
Insatsområdet syftar till att:

- Stärka företag och öka sysselsättningen inom livsmedels- och jordbruksnäringen

- Öka kopplingen mellan befintliga restauranger, affärer och livsmedelskedjor och de lokala producenterna och mathantverkarna, samt mellan upphandlare och lokala producenter och mathantverkare

- Koppla unga kvinnor och män till arbetstillfällen inom mat och jordbruk

- Bidra till en diversifiering av verksamheten hos små och medelstora jordbruksföretag och underlätta ägarskiften

- Utveckla och marknadsföra MittSkånes unikitet och identitet som matland med konkurrenskraftiga och samarbetande företagare inom matlandet Skåne

- Medvetandegöra unga och vuxna på lokal och regional nivå om skogs- och jordbrukets kommersiella och hållbara värden och bidra till positivt mittskånskt identitetsskapande kring detta

- Stärka hållbar energiproduktion i MittSkåne

Insatsområde 2: Landsbygdsutveckling med naturen som bas

Insatsområdets övergripande mål är att genom utveckling av området med tillvaratagande av naturens möjligheter och landsbygdens tillgångar i allmänhet och med byarna i fokus skapa arbetstillfällen och främja positivt mittskånskt identitetsskapande, samt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Insatsområdet syftar till att:

- Skapa värden och positionera den mittskånska naturen med fokus på skogen, betesmarken, jordbruket, fisket och luften

-Öka kunskapen om hur man ska kunna förena expansion av bysamhällena utan att förstöra den mittskånska naturen och den värdefulla åkermarken

- Öka antalet personer som via besöksnäring, pedagogisk eller hälsofrämjande verksamhet kommer ut i den mittskånska naturen

- Främja kvalitetssäkring inom besöks- och hälsonäringen

- Stödja utvecklingen av event

- Utnyttja potentialen i besöksnäringen som inträde för unga män och kvinnor på arbetsmarknaden

- Utveckla infrastrukturen och produkter kopplade till leder ur ett kundperspektiv

- Utveckla samarbeten med regionala, nationella och utländska vandringsområden

- Genom olika insatser och event öka kunskap hos boende och besökare om MittSkånes besöksmål

- Utveckla tematiserade naturupplevelser i samarbete med andra aktörer i Skåne

- Utveckla och marknadsföra sportfisket samt bidra till lokal spridning och positivt identitetsskapande av fisken från de mittskånska sjöarna

(- Som en del av fiskeområdet Nordväst främja insatser för hållbart fiske och rent vatten – se Leader Skåne Nordvästs strategi)

- Utveckla insatser inom ekosystemtjänster och EU:s Biodiversity 2020

- Samarbete med transportsektorn för att utveckla och visa på rörligheten i området

- Stötta och utveckla företag med möjlighet till förebyggande, behandlande och rehabiliterande hälsoverksamhet

Insatsområde 3: Konkurrenskraft, samverkan och stolthet

Insatsområdet ska på ett sektorsövergripande, socialt inkluderande, innovativt och hållbart sätt skapa arbetstillfällen och stolthet i området

Insatsområdet syftar till att:

- Underlätta skapande av arenor för erfarenhetsbyte med syfte att förenkla mäns och kvinnors företagande samt underlätta för nyföretagande och ägarskifte

- Skapa arenor och metoder för möten mellan skola och arbets-/näringsliv

- På ett bransch- och institutionsövergripande sätt främja affärsutveckling och höja kompetensen kring upphandlingar

- Öka tillgången till fiber på landsbygden i allmänhet och i byarna i synnerhet

- Stödja kartläggningar av sektorer och konsumtionsmönster i syfte att skapa insikt om nuläge och underlag för handlingsplanering

- Skapa former för ökad delaktighet i demokratiprocessen på landsbygden i allmänhet och i byarna i synnerhet

- Hitta innovativa angreppssätt kring finansieringsformer för verksamhet på landsbygden (projektstöd/fonder/riskkapital)

- Att hitta innovativa lösningar på landsbygdstypiska samhällsfrågor t ex hemtjänst, lanthandel, förskolor och bilpooler

- Stödja entreprenörskap med fokus på ungdomar och andra grupper med svårighet att hitta egen försörjning

- Gynna samverkan och brobyggen inom sektorer, institutioner och föreningar i MittSkåne exempelvis i form av kluster

- Gynna skapandet av brobyggen mellan LLU-områden i Skåne samt mellan LLU-områden och kunskaps- och forskningscentra i regionen

- Synliggöra och gynna skapande av kulturella värden och kreativa näringar

- Synliggöra MittSkåne genom event för att öka genomströmningen av besökare i området, främja mittskånskt identitetsskapande och skapa stolthet för boende

- Erbjuda ett forum för projektledare inom LLU MittSkåne för kunskaps- och erfarenhetsutbyte under projekttiden

7.3 Handlingsplan

Övergripande arbetssätt

MittSkånes placering i Skånes centrum, som naturligt nav och skärningspunkt, samt i egenskap av ett litet område, har ett starkt behov av att söka gemensamma direkta beröringspunkter med andra områden. MittSkåne skakontinuerligt arbeta för att hitta smarta, hållbara och innovativa lösningar inom allt från samarbeten kring administration till att eventuellt agera samordnande part för samarbeten mellan andra LLU-områden i Skåne, samt mellan LLU-områden och övriga institutioner, som exempelvis Lunds universitet, Kristianstad högskola, SLU och LRF. Långtgående diskussioner har under framtagandet av strategin förts med nuvarande leaderområdena Skånes ESS, Skåne Nordväst Södra och Skåne Nordväst Norra (Södra och Norra ansöker om att bilda ett LLU-område) om gemensamma administrativa lösningar för att arbeta kostnadseffektivt och för att minska riskerna i verksamheten för att bibehålla kompetens vid sjukdom eller personalförändringar.

Inledningsvis kommer MittSkåne att fokusera på samarbeten, samt att nå ut till så många intressenter som möjligt. Här kommer redan upparbetade och befintliga kanaler från förra programperioden användas tillsammans med kommunernas informationsvägar (se vidare i kommunikationsplanen). Grundläggande för denna första fas kommer också att vara skapande av positiv medial exponering kring LLU, strategimålen tillsammans med information om inriktning och mål för de möjliga fonderna. Utöver de mål som definieras i denna strategi är det viktigt att informera förtagare och institutioner inom fiskerinäringen om samarbetet med Skåne Nordvästs fiskeområde, samt att hålla en kontinuerlig dialog med de LAG-representanter i Skåne Nordväst som representerar fiskesektorn.

LAG tillsammans med verksamhetskontoret kommer att medvetandegöra branschorganisationer, föreningar, företag och olika organisationer på lokal och regional nivå om MittSkånes strategi.

LAG och verksamhetskontoret för Leader Mittskåne ska använda ” ett **dubbelseende**” genomgående i processen. Detta innebär att tillämpa perspektiv på de **större sammanhang** där MittSkåne ingår, (Skåne, Köpenhamnsregionen, Sverige, etc.) samtidigt som fokus ligger på att **stödja just den mittskånska landsbygdens möjligheter**. ”Dubbelseendet”, ska också eftersträvas som en integrerad del av metoden för strategins förverkligande och gör det möjligt att använda synergimöjligheterna som finns i programperiodens flerfondslösning.

Utmärkande för vår samtid är kortsiktighet, komplexitet och kontinuerlig förändring. I detta sammanhang krävs det att ”hålla örat mot marken”, dock utan att vika från målen. **Fokusgrupper** som speglar strategins intressenter, och som varit involverade i skapandet av strategin, kommer i samarbete med LAG att kunna ta ställning till när kvantitativa mål, beroende på händelser, trender, eller andra förändringar i omvärlden, måste revideras. Detta kan dels göras i en tidig mobiliseringsfas, men bör även pågå som ett kontinuerligt lärande under programperioden. Flexibilitet kommer att vara utmärkande för arbetssättet, och här kommer även konkreta, flexibla åtgärder som paraplyprojekt med exempelvis eventcheckar att vara viktiga.

De horisontella målen ska **implementeras i projektansökningarna via ansökningsprocessen.** De horisontella målen ska utgöra ett konkret verktyg för att

förbättra och optimera en ansökans innehåll. De horisontella målen ska användas bas för genomlysningar av ansökningar, genomlysningar som sedan sökanden får tillgång till, och därmed också möjlighet att implementera dessa råd i ansökan. På detta sätt förbättra möjligheterna att optimera de horisontella aspekterna. En expertgrupp ska användas för att utföra dessa genomlysningar, samt den kompetens som LAG besitter. Genomlysningarna ska dokumenteras och följas upp. Antalet genomlysningar som gjorts, lösningar som föreslagits projekten, samt hur många av dessa projektet följt ska mätas. LAG tror att detta ger dynamik, nytänkande och syresättning till processen.

Medvetandegörandet på alla plan om MittSkånes strategi kommer att fortsätta parallellt med arbetet med inkommande projektansökningar. I detta skede kan områden inom strategin där ansökningar inte inkommit som önskats sporras med paraplyprojekt med lätt administration för att stimulera och prova bärigheten i idéer. I detta skede kan också en preliminär tidsplan som definierar vilka av målen som ska vara nådda när läggas, för att på bästa sätt harmoniera med andra organisationers tidsplaner och strategier.

Måldokument kommer fortlöpande att komplettera strategin. MittSkåne ska lära av andra LLU-områden även internationellt som har kommit långt inom MittSkånes insatsområden, exempelvis Skottland för att utöka kunskap kring vandrings-, cykling-, och ridleder. Viktigt för att bredda strategins handlingsutrymme är också startandet av ett övergripande projekt där resurser avsätts för att hjälpa sökande att hitta alternativa finansieringsmöjligheter, som kompletterar LLU- finansieringen. Också här finns möjligheter till **innovativa** samarbeten både inom området och mellan andra LLU-områden med syftet att sprida nytänkande kring olika former av entreprenörskap och driftsformer för landsbygdsföretag.

Mätningar och avstämningar av projektens resultat mot strategin ska göras fortlöpande och regelbundet. Den **sysselsättning** ett projekt skapat ska mätas **omedelbart efter projektslut, samt igen två till tre år efter projektavslut.**

Perspektiv och arbetssätt per insatsområde

LAG MittSkåne har med sin strategi för avsikt att kunna arbeta med insatser och projekt som gör det möjligt att använda rätt fond vid rätt tillfälle. De tre insatsområdena har ett tydligt anslag mot att främja företagande och entreprenörskap på landsbygden med mat och natur som fokuserade områden. Landsbygdsprogrammets möjligheter till finansiering i partnerskap kommer därmed att utgöra grunden även för kommande programperiod.

Insatsområde 1: Öppna landskap i matlandet MittSkåne

Viktigaste målgrupper för insatser:
Nuvarande och blivande företagare inom ”mat”

Övriga intressenter/målgrupper:
Allmänheten i sin roll som konsumenter
Barn och ungdomar samt nya svenskar som viktiga framtida konsumenter och invånare i MittSkåne

Metoder:
En fokusgrupp ska skapas för att låta intressenter och aktörer mötas och utveckla idéer som kan leda till projekt. Syftet är också stödja möjligheten till att få till projekt med aktörer från olika delar av samhället, forskningsvärlden enligt ”triple helix”. Fokusgruppen ska vara LAG:s förlängda arm för att skapa idéer till satsningar, utgöra expertmässig referens för att säkerställa att insatserna relaterar till målsättningen i strategin. Fokusgruppen administreras av verksamhetskontoret.

Paraplyprojekt startas på initiativ av LAG i syfte att utgöra smörjmedel för att stimulera ett insatsområde som LAG anser inte nått sin målsättning och ge möjlighet att testa idéer och angreppssätt.

Fondavgränsningar:
Inom detta insatsområde kan medel från huvudsakligen Landsbygdsfonden och Regionalfonden sökas. Landsbygdsprogrammets prioritering 2 lyder: ”öka konkurrenskraften och förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva”. Prioritering 5, som stöder ”övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi”, harmonierar med stärkandet av hållbar energiproduktion i MittSkåne. Prioritering 3a, som ska ”integrera primärproducenter i livsmedelkedjan på ett bättre sätt” harmonierar med att öka kopplingen mellan olika aktörer inom värdekedjan mat och livsmedel.

Regionalfondens mål harmonierar också med insatsområdets syfte - exempelvis utveckla och marknadsföra MittSkånes unikitet och identitet som matland med konkurrenskraftiga, och samarbetande förtagare. Projekt som delar regionens fokus på mat kan med fördel söka medel ur Regionalfonden, liksom matrelaterade projekt med en mer tydlig förankring och koppling också till centralorterna.

Socialfonden kan användas för ökad sysselsättning för unga, nyanlända samt för skolans pedagogiska insatser kring lantbruket. Socialfonden erbjuder också intressanta möjligheter att samverka med fler parter för att skapa nya metoder för arbetsskapande på ett Skåneövergripande, nationellt och internationellt plan.

Insatsområde 2: Landsbygdsutveckling med naturen som bas

Viktigaste målgrupper för insatser:
Nuvarande och blivande företagare inom natur- och besöksnäring
Invånare i MittSkåne i alla åldrar, besökare

Övriga intressenter/målgrupper:
Skolan, närliggande kommuner, LLU-områden och Skånes invånare i allmänhet
Nysvenskar med låg kännedom om svensk natur, kultur och samhälle

Metoder:
En fokusgrupp startas enligt modell beskriven för insatsområdet ovan med samma syfte – att skapa referens och expertis som stöd till LAG.
Paraplyprojekt kan även här vara en metod att få igång projekt och öka måluppfyllelsen.

Erfarenhet från den framgångsrika modell för utveckling som använts inom Leaderprojektet ”MittSkåne på kartan” ska tas tillvara,
Initiering av samarbeten över gränser t ex med Studieförbundet Vuxenskolan och andra ideella organisationer med landsbygdsfokus.

Fondavgränsningar:
Landsbygdsfonden som prioriterar ökad sysselsättning och stärkt konkurrenskraft hos företag på landsbygden, samt främjar lokal ekonomisk utveckling och diversifiering. Även för projekt med fokus på pollinering, biologisk mångfald och betesmarker (prioritering 4a att ”återställa och bevara ekosystem”).

Projekt som delar regionens fokus på ökad tillväxt/omsättning inom besöksnäringen kan med fördel söka medel ur Regionalfonden. Vad gäller integrations- och ungdomsrelaterade projekt kan projekt med medel från Socialfonden utgöra en möjlighet.

Insatsområde 3: Konkurrenskraft, samverkan och stolthet

Viktigaste målgrupper för insatser:
Nuvarande och blivande företagare
Byar och byföreningar
Ungdomar

Övriga intressenter/målgrupper:
Skolan och andra utbildningsaktörer
Arbetsförmedlingen
Nyföretagarcentrum – nyföretagarråd
Företagarföreningar
Näringslivsansvariga på kommuner, region m fl

Metoder
En fokusgrupp startas enligt modell beskriven för insatsområdet ovan med samma syfte – att skapa referens och expertis som stöd till LAG.
Paraplyprojekt kan även här vara en metod att få igång projekt och öka måluppfyllelsen

Fondavgränsingar:
Inom detta insatsområde kan medel från Landsbygdsfonden och Regionalfonden sökas. Landsbygdsprogrammets prioritering 2 lyder: ”öka konkurrenskraften och förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva”.

Dessa fonder kompletteras med möjligheterna att med hjälp av Socialfonden skapa projekt som syftar till metoder för mötet mellan skola och näringsliv. Det kan till exempel handla om projekt med fokus på ungdomsarbetslösheten och olika former av social inkludering, oftast i form av förstudier.

7.4 Urvalsprocess

EU-förordningarna kräver att LAG:

 Främjar de lokala aktörernas kapacitet att utveckla och genomföra insatser som gynnar den lokala miljön.
 Inför ett icke-diskriminerande och öppet urvalsförfarande.
 Använder objektiva kriterier för urval av insatser som inte leder till intressekonflikter.
 Säkerställer att minst 50 % av rösterna i urvalsbesluten avges av parter som inte är offentliga myndigheter.
 Dokumenterar urvalsförfarandet med ett skriftlig förfarande.
 Stämmer av att urvalet av insatser stämmer överens och prioriteras i enlighet med hur väl de bidrar till att uppnå strategins mål.
 Bjuder in till att lämna förslag på insatser genom utlysningar och/eller ett kontinuerligt förfarande.

Med detta som bakgrund inleds ansökningsprocessen med att sökanden ombeds svara på frågor om projektidén. Detta är en första ”scanning” av projektidén, inspirerat av liknande formulär som användes under föregående programperiod (***Åtta frågor***, se bilaga 5D). Under kommande period kommer detta att anpassas med frågor som specifikt rör MittSkåne Utvecklings strategi. Projektet stimuleras därmed till

reflektera kring hur man i största möjliga utsträckning kan involvera unga i projektidén, hur projektet kan optimera sin innovativa potential samt hur projektet kan öka hållbarhetsaspekterna i genomförandet. Det kan till exempel handla om innovativa finansieringsmöjligheter, nya metoder för att åstadkomma samverkan i nya sammanhang, eller hur energieffektivitet optimeras i projektets genomförande. Att reflektera kring jämställdheten i projektgruppen och i projektsyftet ökar också medvetandegraden i jämställdhetsfrågor allmänt för projektägare, och förmedlar MittSkånes grundläggande mål och föresättning att arbeta inkluderande icke-diskriminerande.

Med erfarenhet från förra programperioden är en önskan att **en tydligare gallring** görs redan i den tidiga fasen av urvalsprocessen. Om bedömningen görs att projektidén inte passar i LAG MittSkånes strategi bör projektet få uppslag kring hur det kan gå vidare för att söka annan finansiering. Verksamhetskontoret behöver ha tillgång till kompetens att vägleda inom detta område.

Efter den inledande dialogen kan sökanden förbereda en formell ansökan. Verksamhetskontoret utser då en **”kritisk granskare” ur LAG**, alltså en person som får uppgiften att så kritiskt som möjligt granska ansökan. Hur kan de horisontella målen optimeras ytterligare? Vilka samarbeten inom och utanför verksamhetsområdet gränser kan gynna projektets genomförande? Detta är några exempel på frågor som den kritiske granskaren kan ställa.

När projektet går upp för beslut i LAG ska det vara avstämt mot strategin, mot fonderna och mot den kritiske granskarens synpunkter. **Verksamhetskontoret har en medlande och sporrande roll** i detta. Det är viktigt att pröva idén, men det är lika viktigt att projektägarens engagemang för idén stärks och bekräftas.

Se bilagor för villkor och urvalskriterier.

7.5. Mål och urvalskriterier

Projekten kommer att beviljas per insatsområde och fond. Vid programperiodens början kommer LAG MittSkåne att genomföra förstudier inom insatsområde 1 och 2 med syfte att så snart som möjligt kunna starta alt. utlysa större huvudprojekt inom respektive insatsområde. Syftet med detta tillvägagångssätt är att så snart som möjligt efter kartläggning och informationsinsatser komma igång med jobbskapande projekt inom respektive sektor, projekt som i sin tur ger ringar på vattnet och idéer om hur man kan arbeta vidare inom respektive insatsområde.

Vid strategins skrivande har LAG MittSkåne utöver ovanstående inte beslutat om strukturen i projektverksamheten. Beslut om projektens storlek, längd, fördelning över tid, antal delaktiviteter i paraplyprojekt, får tas löpande och som en konsekvens av inkomna ansökningar, genomförda förstudier och huvudprojekt.

Samarbetsprojekt bedöms enligt ordinarie urvalskriterier per insatsområde och fond.

Insatsområde 1: Öppna landskap i matlandet MittSkåne

Övergripande mål: att kunna bibehålla och öka det öppna landskapet genom att stärka jord- och skogsbruket liksom livsmedels- och matproduktion och skapa arbetstillfällen med hållbarhet som utgångspunkt.

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
Landsbygds-fonden	Öka tillväxt och lönsamhetsnivå hos företag inom livsmedels-, mat och jordbrukssektorn så att nya arbetstillfällen kan skapas under programperioden	Antal nyskapade arbetstillfällen Antal nyskapade företag Antal nya produkter eller tjänster	20 nya jobb 5 nya företag 30 nya produkter eller tjänster
Landsbygds-fonden	Öka avsättning för närproducerade produkter inom livsmedelssektorn	Ökad omsättning i kronor av produkter från företag som deltagit i projektet Antal nätverk	20 % ökning av omsättningen i kronor Minst 3 nätverk med representanter från minst 2 av partnerskapets olika sektorer med

		Antal deltagande företag i nätverk inom livsmedelsproduktion	utgångspunkt i livsmedels-produktion Minst 30 deltagande företag i nätverk med anknytning till matproduktion
Landsbygds-fonden	Stärka förmågan till diversifiering av skogs- och jordbruksföretag	Antal skogs- och jordbruksföretag med förändrad eller utvidgad verksamhet Antal nyskapade aktiviteter inom skogs- och jordbruksföretagen	30 skogs- och jordbruksföretag med utvidgad verksamhet 50 nyskapade aktiviteter inom skogs- och jordbruksföretag
Landsbygds-fonden	Utveckla och stärka LLU-områdets identitet och dess livsmedels- och matföretags marknadsmässiga förutsättningar	Antal nätverks- eller utbildningstillfällen Antal företag/organisationer som deltagit i utbildnings-/nätverksaktiviteter	20 tillfällen 30 företag/organisationer som deltagit i aktiviteter
Landsbygds-fonden	Medvetandegöra områdets invånare, framförallt unga och nya svenskar, om möjligheterna till försörjning genom arbete inom jord- och skogsbruket	Ökat antal unga i arbete inom jord- och skogsbruk Antal mötestillfällen mellan skolan och sektorn Antal deltagande elever i utbildningsinsatser i ämnet skogs- och jordbruk/värdekedjan mat	5 nyskapade arbetstillfällen för unga och/eller nya svenskar inom sektorn 20 möten (fysiska eller virtuella forum) 60 deltagande elever

		Antal deltagare i aktiviteter	500 deltagare
Landsbygds-fonden	Öka självförsörjningsgraden inom energiområdet Tillvarata områdets förutsättningar för användning av förnybara energikällor, främst från jordbruket	Antal projekt som har som huvud- eller delsyfte att tillvarata områdets förutsättningar att använda förnybara energikällor	2 projekt med huvudsyfte att tillvarata områdets förutsättningar att använda förnybara energikällor 5 projekt med delsyfte att tillvarata områdets förutsättningar att använda förnybara energikällor
Regionalfonden	Utveckla och stärka LLU-områdets identitet och dess livsmedels- och matföretags marknadsmässiga förutsättningar Stärka länken mellan landsbygd och tätort/stad	Antal anställda i små och medelstora företag Antal små och medelstora företag Antal deltagare i projekt med huvud- eller delsyfte att stärka länken mellan landsbygd och tätort/stad	3 nya arbetstillfällen 1 nytt företag 50 deltagare
Socialfonden	Stärkt anställningsbarhet för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden	Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter åtgärd	15 arbetslösa deltagare som är i sysselsättning inklusive eget företagande (baseras på nationellt målvärde) 8 arbetslösa deltagare i aktiviteter som har lett till att de kommit närmare arbetsmarknaden exempelvis i utbildning eller på annat sätt. T ex

	Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden	Antal anställda, inklusive egenföretagare, med förbättrad arbetsmarknadssituation efter avslutad åtgärd	brutit social isolering eller deltagit i praktik 10 anställda som deltagit i aktiviteter som har lett till bättre förutsättningar på arbetsmarknaden genom t ex rehabilitering eller deltagande i utbildning (baseras på nationella målvärden)

Insatsområde 2: Landsbygdsutveckling med naturen som bas.

Övergripande mål: Att genom utveckling av området med tillvaratagande av naturens möjligheter och landsbygdens tillgångar i allmänhet och byarna i synnerhet skapa arbetstillfällen och främja positivt mittskånskt identitetsskapande, samt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Fond-prioritering	**Mål**	**Indikator**	**Målvärde**
Landsbygds-fonden	Delta i målet att öka omsättningen inom besöksnäringen till nivå 800 miljoner SEK 2020	Omsättning	Omsättning i besöksnäringen MittSkåne 800 miljoner SEK 2020
Lands-bygdsfonden	Stärka och utveckla platsen MittSkåne genom att skapa värden med utgångspunkt i områdets natur	Antal bokningsbara och/eller kombinerade produkter med naturen som värdeskapare Förekomst av mittskånska besöksmål/aktiviteter i bloggosfäranalyser/sök-ordsanalys	20 bokningsbara och/eller kombinerade produkter testade, lanserade och utvärderade 3 – 4 projekt som arbetat med digital utveckling som huvud- eller delsyfte

Lands-bygdsfonden	Skapa nya arbetstillfällen genom att stärka och utveckla företag inom besöks- och hälsonäring	Antal nyskapade arbetstillfällen Antal nyskapade företag Antal nya produkter/tjänster Antal affärsutvecklande insatser	8 nya arbetstillfällen 8 nya företag 10 nya produkter/tjänster 20 insatser
Landsbygdsfonden	Öka antalet besökare till naturupplevelser inom LLU-området	Antal event inom området med syfte att attrahera besökande till området Antal nya övernattningar Antal nya dagsbesökare	20 event 10 % ökning 2016 - 2021 20 % ökning 2016 - 2021
Landsbygds-fonden	Öka antalet tematiserade naturupplevelser i Skåne som helhet	Antal tematiserade naturupplevelser	5 tematiserade naturupplevelser som är bokningsbara, testade och utvärderade
Landsbygdsfonden	Värna om tillvaratagandet av ekosystemvärden	Antal projekt som tillvaratar ekosystemvärden som huvud- eller delsyfte	2 projekt som tillvaratar ekosystemvärden som huvud- eller delsyfte
Landsbygdsfonden	Ökad kunskap om hur byexpansion kan ske utan att	Antal projekt som skapar metod/utveckling av bysamhällen.	2 projekt som skapar metod/arbetssätt för utveckling av bysamhällen

	förstöra natur- och åkervärden		
Regionalfonden	Skapa nya arbetstillfällen genom att stärka och utveckla företag inom besöks- och hälsonäring Stärka länken mellan landsbygd och tätort/stad	Antal anställda i små och medelstora företag Antal små och medelstora företag Antal deltagare i projekt med huvud- eller delsyfte att stärka länken mellan landsbygd och tätort/stad	1 nytt arbetstillfälle 1 nytt företag 3 projekt med 150 deltagare totalt
Socialfonden	Stärkt anställningsbarhet inom sektorn för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta	Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd Antal anställda, inklusive egenföretagare, med förbättrad	15 arbetslösa deltagare som är i sysselsättning inklusive eget företagande (baseras på nationella målvärden) 8 arbetslösa deltagare i aktiviteter som har lett till att de kommit närmare arbetsmarknaden exempelvis i utbildning eller på annat sätt. T ex brutit social isolering eller deltagit i praktik 10 anställda som deltagit i aktiviteter som har lett till

	kvinnor och män på arbetsmarknaden	arbetsmarknadssituation efter avslutad åtgärd	bättre förutsättningar på arbetsmarknaden genom t ex rehabilitering eller deltagande i utbildning

Insatsområde 3: Konkurrenskraft, samverkan och stolthet

Övergripande mål: På ett sektorsövergripande, innovativt och hållbart sätt skapa arbetstillfällen och stolthet i området

Fondprioritering	**Mål**	**Indikator**	**Målvärde**
Landsbygds-fonden	Stärka och förenkla förutsättningarna för mäns, kvinnors och ungas förmåga och vilja till att starta och driva företag	Antal mötestillfällen Antal nyskapade arbetstillfällen	1 projekt med syfte att sprida kunskap om företagande 3 nya arbetstillfällen
Landsbygds-fonden	Utveckla och stärka de marknadsmässiga förutsättningarna för de kulturella och kreativa näringarna	Antal nyskapade arbetstillfällen Antal nyskapade företag Antal företag med fler produkter eller tjänster i sitt utbud Antal nätverks-eller utbildningstillfällen Antal deltagare i utbildnings- eller nätverksaktiviteter	5 nya arbetstillfällen 3 nya företag 3 företag som breddat sin verksamhet 10 nätverks- eller utbildningstillfällen 50 deltagare

Landsbygds-fonden	Stärka möjligheterna till att bo och verka i byar och på landsbygd genom tillgång till fiber	Antal hushåll utanför centralorterna som direkt eller indirekt deltagit i förstudier inför bredbandsutbyggnad	Hälften av de mittskånska byarna ska ha tillgång till fiber inom programperioden
Landbygds-fonden	På ett innovativt sätt stärka möjligheterna till att hitta finansiering för verksamhet på landsbygden	Antal finansierings-former som tagits fram inom ramarna för projekt inom LLU-området Antal aktörer som provat nya och innovativa finansieringsformer	1 projekt med syfte att stärka möjligheterna till fler finansieringsformer på landbygden 10 aktörer
Landsbygds-fonden	Sprida kunskap om och skapa idéer till innovativa lösningar på landsbygdstypiska samhälls- och företagsfrågor i Skåne i allmänhet och MittSkåne i synnerhet Bidra till skapandet av en förbättrad demokratiprocess	Antal projekt Antal nätverk Antal seminarietillfällen Upplevd större delaktighet och möjlighet till påverkan	1 projekt 3 nya nätverk 5 seminarietillfällen med totalt minst 150 deltagare Högre upplevelse av delaktighet och möjlighet till påverkan i byar och på landsbygd
Landsbygds-fonden	Ökad positiv medial exponering av aktiviteter	Antal positiva exponeringar i media	Minst 1 positiv exponering av projekt i media per månad

		Antal aktörer från media som deltar i aktiviteter anordnade av projekt och/eller LAG MittSkåne Utveckling	under programperioden 5 aktörer per år
Landsbygds-fonden	Skapa forum mellan projektledare i LLU-projekt för att sprida kunskaper under projektets olika skeden	Antal sammankomster för projektägare i LLU-projekt MittSkåne	1 sammankomst mellan projektägare per år
Regionalfonden	Utveckla och stärka de marknads-mässiga förutsättningarna för de kulturella och kreativa näringarna genom stärkt entreprenörskap och företagande Stärka länken mellan landsbygd och tätort/st	Antal anställda i små och medelstora företag omräknat till heltidstjänster Antal små och medelstora företag Antal deltagare i projekt med huvud- eller delsyfte att stärka länken mellan landsbygd och tätort/stad	3 nya arbetstillfällen 3 nyskapade företag 50 deltagare
Regionalfonden	Sprida kunskap om och skapa idéer till innovativa lösningar på landsbygds-typiska samhälls- och företagsfrågor i Skåne i allmänhet och MittSkåne i synnerhet	Antal seminarietillfällen	3 seminarietillfällen
Socialfonden	Stärkt anställnings-barhet inom sektorn för kvinnor och män som befinner sig	Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inklusive	15 arbetslösa deltagare som är i sysselsättning inklusive eget företagande (baseras

	långt ifrån arbetsmarknaden	egenföretagande, efter avslutad åtgärd	på nationella målvärden) 8 arbetslösa deltagare i aktiviteter som har lett till att de kommit närmare arbetsmarknaden exempelvis i utbildning eller på annat sätt. T ex brutit social isolering eller deltagit i praktik 10 anställda som deltagit i aktiviteter som har lett till bättre förutsättningar på arbetsmarknaden genom t ex rehabilitering eller deltagande i utbildning
	Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden	Antal anställda, inklusive egenföretagare, med förbättrad arbetsmarknadssituation efter avslutad åtgärd	

8. Finansieringsplan

Delåtgärd	**Fond**	**%**	**SEK**
Drift	*Vald fond/ samordnande fond*	*25 av de sammanlagda offentliga utgifterna*[5]*.*	*8 419 142*
Samarbeten	*Landsbygdsfonden*	3 %	*1 002 647*
	Regionalfonden	1 %	*325 500*
	Socialfonden	0,5 %	*151 710*
Genomförande av strategin	*Landsbygdsfonden*	*56,5 %*	*19 050 310*
	Regionalfonden	*5,4 %*	*1 844 759*
	Socialfonden	*8,6 %*	*2 882 502*

[5] *Observera att ordet "utgifter" betyder faktiskt utbetalade pengar, enligt artikel 31d i fondgemensamma förordningen (1303/2013). Detta innebär att om strategins insatser för projekt bara utnyttjas till exempelvis75 %, kan driftsbudgeten bara utnyttjas till 75 %.*

	Fond 4		
Summa		*100 %*	*33 676 570*

9. Organisation

9.1 Administrativ kapacitet och kansliets/verksamhetskontorets arbete

För att uppnå de mål som är beslutade i strategin krävs att verksamhetskontoret har tillräcklig kapacitet och kompetens för att täcka de arbetsuppgifter som finns. Verksamhetskontoret ska driva verksamheten på ett effektivt sätt. Det innebär anställning av kompetent personal, tillräcklig kapacitet vad gäller teknisk utrustning, samt beslutade policydokument inom områden där detta krävs. Rollbesättningen som krävs är verksamhetsledare, administratör, ekonom och kommunikatör med samlat kunnande om förordningen för lokalt ledd utveckling, arbetsrätt, förvaltningsrätt i viss mån, ekonomisk administration, styrning och uppföljning. Bemanningens storlek är kommer att bero på den tilldelade budgeten. Kravspecifikationen för tjänsterna fastställs efter beslutad budget när vi ser hur stor bemanningen kan bli, och eventuellt kan denna modell omprövas på ett innovativt sätt inför programperiodens start.

I diskussioner med andra LLU-områden har det konstaterats att tjänster som kan samordnas främst är affärsredovisning, lönehantering med underlag för utbetalningar och skattedeklaration, samt kommunikatörkompetens. Långtgående diskussioner har förts särskilt med Skånes Ess (nordöstra Skåne), men även samordning med andra områden i Skåne kan bli aktuella. I Skåne finns sedan tidigare programperiod erfarenhet av långtgående samarbete framförallt när det gäller gemensamt framtaget

informationsmaterial och hantering av gemensam kommunikationskanal. Detta avser vi att fortsätta med och utveckla.

Det finns också tankar kring samordning av kompetens som krävs för att transnationella utbyten ska bli framgångsrika. Här ställs särskilda krav på verksamhetskontoren gällande kunskap om andra länders regelverk och möjligheter till utbyte. En sådan gemensam kompetens underlättar utbyte med andra länder och ökar möjligheten till lyckade transnationella projekt.

Genom att årligen upprätta en riskanalys med riskbedömning för en effektiv verksamhet säkerställs och uppmärksammas om verksamhetskontoret har tillräcklig kompetens och hur de risker som finns i verksamheten hanteras.

Förutom de rutin- och styrdokument som Jordbruksverket tillhandahåller för handläggning och beslut om projektstöd upprättas styr- och policydokument i början av programperioden, som t ex arbetsordning, personalhandbok, delegationsordning, it-policy, resepolicy, jävsregler m m. Dessa beslutas av LAG/årsmötet.

Föreningen Leader MittSkåne har under programperioden 2007-2013 mycket aktivt deltagit i samarbete med Skånes, Blekinges och Hallands Leaderområden. Det finns goda möjligheter att fortsätta och fördjupa detta samarbete framöver och kontakter har under strategins framtagning tagits med Leader Skånes Ess och Leader Nordväst för att skissa hur detta samarbete skulle kunna se ut.

I nuvarande period har vi använt oss av 20 % av budgeten till driftskostnader, medan det i den nya omgången blir tillåtet att höja denna procentsats till 25 %.

Vi utgår från att Jordbruksverket kommer att begära in en driftkostnadsbudget längre fram, och vi får naturligtvis avvakta de direktiv som då ges. För MittSkånes del kommer vi att kunna visa en realistisk budget inom givna ramar, en något lägre totalbudget till trots.

Vår nuvarande driftkostnad är ca 900 000 kronor/år. Kompetenserna som behövs är: verksamhetsledare, administratör, ekonom och kommunikatör. Med effektiva samarbeten med andra LLU-områden i Skåne inom administration, ekonomi och kommunikation räknar vi med att klara de krav som ställs på genomförandekapaciteten.

9.2 Partnerskapet och föreningen

Initiativ till att skapa en strategi i syfte att bilda ett nytt LLU-område har tagits av den Leaderförening som varit operativt i MittSkåne under programperioden 2007-2013. Inför nästkommande programperiod kommer en ny ideell förening som är huvudman och juridisk person för LLU MittSkåne att bildas. Föreningens grund är medlemmarnas engagemang och intresse av att vara med och utveckla landsbygden i MittSkåne. Medlemskapet i föreningen är öppet för såväl boende och verksamma som föreningar, företag och offentliga verksamheter inom området. De tre kommunerna Höör, Hörby och Eslöv har genom en avsiktsförklaring förbundit sig att delta.

Föreningens högsta beslutande instans är föreningsstämman som hålls en gång om året. Stämman fastställer budget och verksamhetsplan samt utser LAG som även är föreningens styrelse.

Föreningen kommer att bildas vid en konstituerande föreningsstämma så snart beslut om godkännande som LLU-område givits av Jordbruksverket våren 2015.

Många av de aktörer som varit involverade i strategiarbetet kommer att knytas till den framtida föreningen, antingen genom att erbjudas medverkan i LAG, eller som referenspersoner eller nyckelpersoner inom specifika temaområden. Särskild kompetens bör knytas till LAG vad gäller regionala perspektiv där fondmedel från ERUF och ESF utöver stöttande av lokala projekt även kan skapa en multiplikatoreffekt vid samarbeten över LLU-områdenas gränser.

Aktörerna som varit inblandade i strategins framtagning har engagerats mot bakgrund av strategins vision och för att bidra till tänkande kring hur de enskilda insatsområdena kan konkretiseras. Exempel på aktörer som varit involverade i strategiprocessen är LRF, SLU, Lunds universitet för social innovation, Culinary heritage, Livsmedelsakademin, Stiftelsen skånska landskap, Arbetsförmedlingen, Studieförbundet Vuxenskolan, representanter från byalagen, Höörs företagsförening, Granliden Ludvigsborg, Ringsjöns vattenråd, ekologer från respektive kommun, kommunikatörer från respektive kommun samt upphandlande kostchefer från respektive kommun. Företagare inom restaurangbranschen som Hörby Ringsjöstrand

har också deltagit, liksom Höörs Gästis och Ringsjö wärdshus, samt Destinationsnav MittSkåne (se vidare bilaga 4).

9.3 LAG – den lokala aktionsgruppen

LAG ska bestå av 12 ledamöter i ett lokalt trepartnerskap fördelat enligt följande:

- Fyra ledamöter från den ideella sektorn
- Fyra ledamöter från den privata sektorn
- Fyra ledamöter från den offentliga sektorn

Det ska finnas möjlighet att utöka LAG-gruppen till 15 ledamöter för att t ex bredda kompetensen och öka representativiteten.

LAG:s sammansättning ska utgå ifrån följande kriterier:

- Högst 60 procent från ett kön
- Geografisk spridning över hela området
- Minst en ledamot bör vara under 25 år
- Kompetens måste finnas inom de horisontella prioriteringarna i landsbygdsprogrammet: hållbarhet, innovation, jämställdhet, ungdomar och integration. Dessutom måste kompetens finnas inom de tre insatsområdena: ”Öppna landskap i matlandet MittSkåne”, ”Platsutveckling och hälsofrämjande med naturen som bas” samt ”Konkurrenskraft, samverkan och stolthet”.

Ordförande väljs för en tid av ett år. Övriga ledamöter väljs för en tid av två år, utom vid första ordinarie föreningsstämma, då hälften av ledamöterna väljs för en tid av ett år och resterande för två år.

LAG ska verka för att föreningens ändamål uppfylls och bevilja projekt av allmännyttig karaktär i enlighet med LLU MittSkånes utvecklingsstrategi. Särskild kompetens rörande ERUF och ESF ska knytas till LAG. Möjligtvis kan detta göras på ett

innovativt sätt i samarbete med andra LLU-områden, men detta får det konstituerade LAG ta ställning till efter att föreningens bildande.

Valberedning

En valberedning med tre ledamöter ska utses. Valberedningens sammansättning ska vara en ledamot från vardera delen av partnerskapet och med geografisk spridning från kommunerna. Valberedningen ska utbildas inom målen för strategin så att LAG:s sammansättning reflekteras utifrån dessa.

Revisorer

LAG:s förvaltning och föreningens räkenskaper ska årligen granskas av en auktoriserad revisor samt en vald revisor, vilken utses på föreningsstämman och väljs för ett år.

10. Samverkan mellan fonder och andra aktörer

10.1 Samverkan mellan fonder

Vi avser att använda Landsbygdsfonden i första hand då dess mål att stärka jordbrukets konkurrenskraft, skapa en hållbar förvaltning av natur och klimat samt en balanserad territorell utveckling överensstämmer med vår strategis intentioner.
Vi ser många möjligheter i att stärka förändringskraften genom att använda oss av medel även från Europeiska socialfonden och Regionala utvecklingsfonden.
I vårt område bor hälften av befolkningen i byar och på landsbygden – resten i tätort. Genom att kunna använda oss av Regionala utvecklingsfonden i arbetet med Insatsområde 1: ”Öppna landskap i matlandet MittSkåne” gör vi det möjligt att involvera hela näringskedjan i utvecklingsarbetet: de större tillverkande företagen och livsmedelsbutikerna som oftast finns i tätort tilllsammans med de producerande enheterna ute på landet i syfte att stödja avsättning av produkter samt att skapa ett område med en förstärkt kompetens inom livsmedelsområdet för att skapa tillväxt i

både befintliga och nya företag. Samma sak gäller i projekt som har syftet att öka integration och inkludering där växelbruk mellan tätort och land kan vara en del av utbytet. Här kan även Socialfondsprojekt stödja med aktiviteter som stärker individen i att hitta arbete.

Att öka möjligheterna till underifrånperspektiv och småskalighet inom Socialfonden och regionalfonden ser vi som en viktig synergieffekt i samarbetet med LLU-områden och dess partnerskap. Vi ser att förstudier inom integrations – och ungdomsområdet för att skapa nya arbeten på landsbygden kan vara en effektiv form som sedan kan växlas upp i övergripande och större projekt med t ex hela Skåne som målområde. Hela regionen har behov av nya metoder och arbetssätt för att öka tillväxt och sysselsättning inte minst med integrations- och ungdomsperspektivet.
Inom ramen för Havs-och fiskerifonden avser LLU MittSkåne att söka samarbete inom det fiskeriområde som skapas med Leader Skåne Nordväst som huvudman.

10.2 Avstämning med andra aktörer med utvecklingsansvar

Leader MittSkåne har under den föregående programperioden arbetat tätt tillsammans med de i området ingående kommunerna. Näringslivschefer/utvecklingsansvariga samt kommunalråd har varit representerade i LAG. Leader MittSkåne har också varit remissinstans till kommunernas översiktsplaner. I de projekt som handlat om besöksnäringen i form av ”MittSkåne på kartan” och ”Destinationsnav MittSkåne” har kommunrepresentanter kontinuerligt varit involverade. I det samarbete som fortsätter inom besöksnäringsfrågorna är även Region Skåne i form av sitt bolag Tourism in Skåne med i Destinationsnav MittSkånes styrelse. En övergång till nästa period med avsiktsförklaringar från kommunerna och efterfrågan på samarbete kring utveckling av fler branscher föreligger redan, vilket visar att ett minst lika stort engagemang från deras sida är att vänta inför den framtida perioden.

LAG MittSkåne har också för avsikt att fortsätta det nära samarbetet med Länsstyrelen i Skåne. Länsstyrelsens analys av Skåne och dess ingående delars utvecklingspotential är integrerat i denna strategi, och vi avser att stämma av arbetet

mot denna regelbundet. Som tidigare beskrivits utgör Region Skånes regionala utvecklingsstrategi för 2030 en utgångs- och referenspunkt genom *Det Öppna Skåne 2030*, som MittSkåne kontinuerligt bör förhålla sig till. Det etablerade ”Partnerskap för Skåne” där de utvecklingsansvariga parterna inom Skåne ingår, är även detta en plattform att fortsätta följa.

I strategiarbetet har dialoger med Arbetsförmedlingen och FINSAM MittSkåne initierats. Dessa bör fortsätta för att skapa projekt som riktar sig mot förutsättningarna för ungdomar att hitta försörjning, samt att öka inkluderingen i området. Även Studieförbundet Vuxenskolan har uppdraget har att stödja utvecklingen på landsbygden och utgör därmed en viktig samarbetspartner för LAG MittSkåne.

Med den innovativa blicken – vårt dubbelseende – hoppas vi kunna stödja, följa och förhoppningsvis vara med och initiera utveckling där vi arbetar för att öka Skånes tillväxt totalt sett och där Leadermetoden kan vara en stark bidragande faktor till att konstruktiva partnerskap lever vidare och nyskapas. Ett närmande till universitet och högskolor (Lund, Kristianstad, Malmö) ingår inom dessa tankar om framtida samarbeten.

10.3 Jämställdhet och icke-diskriminering

Frihet från diskriminering är en mänsklig rättighet. I svensk lagstiftning finns skydd mot diskriminering som har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det innebär att det perspektivet ska genomsyra hela processen i den kommande LLU-perioden. Allt material som tas fram inom LAG, samt valen av kanaler för information, ska klara en jämställdhets- och icke-diskrimineringsgenomlysning.

Under föregående programperiod har sammansättningen i LAG varit hälften kvinnor och hälften män. Målet för kommande period är att bevara samma sammansättning, vilket förenklar ett jämställdhetsseende.

Det horisontella målet ”Jämställdhet” säkerställer även att varje projekt optimerar sina möjligheter ur ett genusperspektiv, samt ur ett inkluderande perspektiv också i vidare bemärkelse. Strategins insatsområden fokuserar på entreprenörskap och sysselsättande aktiviteter med fokus på natur, livsmedel/jordbruk i ett område där ökad tillväxt är en prioritering. Kvinnor och män och alla grupper i samhället ska på ett icke-diskriminerande sätt ha lika stor möjlighet att bli involverade i utvecklingsinsatser. Insatsområdena i sig är icke-diskriminerande, men skulle riktade insatser behövas under strategins genomförande ska dessa utvecklas i samråd med lämplig fokusgrupp. Vad gäller de aktiviteter där socialfonden kan bidra med stöd ser vi framför oss satsningar som gör det möjligt för unga kvinnor och män att etablera sig inom befintliga företag eller i roller som entreprenörer.

Jämställdhet och icke-diskriminering ligger som ett villkor för projekten i denna strategi.

11. Kommunikation

Bakgrund

Leadermetoden syftar till att människor på lokal nivå tillsammans driver och utvecklar sin bygd och på så sätt skapar hållbara arbetstillfällen. Under programperioden 2014-2020 ska LAG MittSkåne Utveckling nå ut med relevant information om Lokalt Ledd Utveckling genom Leadermetoden till organisationer, företag, allmänhet och förmedlare av Leadermetoden. LAG MittSkånes kommunikationsinsatser ska karaktäriseras av **transparens** och **tydlighet**. Leadermetoden, strategin och EU:s mål för 2020 ska stå i centrum för kommunikationen. Mottagare av informationen ska se möjligheterna med metoden och känna lust till engagemang.

Arbetet ska under programperiodens genomförande koordineras med övriga ansvariga för kommunikationsarbetet kring Lokalt Ledd Utveckling, t ex. Landsbygdsnätverket och Jordbruksverket. Föreningar, företag, offentliga organisationer och allmänheten ska ha tillgång till information som kan bidra till förverkligande av LAG MittSkånes strategi och vision för utveckling på landsbygden. Kommunikationen ska vara stimulerande och leda till goda projektidéer i linje med MittSkåne Utvecklings strategi.

Faser i arbetet

Initieringsfas

Under verksamhetens uppstartsträcka står informationsspridning och samordning i fokus. Samtliga målgrupper ska få vetskap om LAG MittSkånes strategis prioriteringar, om fonderna, om att en ny programperiod startat och att projektstöd finns att söka, samt hur ansökningsförfarandet fungerar. En populärversion av strategin ska skapas och spridas på ett inspirerande och stimulerande sätt.

Förstudier ska i ett tidigt skede av programperioden startas inom insatsområde 1 och 2 i avsikt att samla och kartlägga sektorernas respektive behov. Riktade informationsinsatser mot dessa sektorer behöver göras tidigt under initieringsfasen.

Insatserna samordnas med Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket, och med övriga LLU-områden i Skåne. Kontinuerlig dialog förs också med LAG Skåne Nordväst för spridning av information till företag inom fiskenäringen som kan gynnas av stöd från Havs- och fiskerifonden.

Under startsträckan ska media informeras om LAG MittSkånes arbete. Kontakter ska förmedlas mellan media, LAG och projektägare för kontinuerligt medvetandegörande om projekt som startats.

Muntliga föredragningar ska ske i befintliga forum t ex de av företagarföreningar och kommunerna anordnade företagsträffar/näringslivsträffar, årsmöten, tematräffar och på andra möjliga tillställningar.

I initieringsfasen ska även kunskapscentra involveras. Dialogen med dessa har bland annat som mål att skapa möjligheter kring samarbeten där LAG MittSkånes arbete eller något av LLU-projekten kan fungera som ”case” inom ett forskningsprojekt.

Genomförandefas

Kommunikationsinsatserna från initieringsfasen fortsätter. LAG utvärderar strategins måluppfyllelse och riktar kommunikationsinsatser mot adekvata målgrupper inom de insatsområden och mål där inte tillräckligt genomslag skapats. Om paraplyprojekt skapas för att incentivera projektskapande genomförs informationsinsatser med fokus på dessa. Goda exempel sprids kontinuerligt genom sociala och traditionella medier. Frukostmöten ordnas kring relevanta teman, både för befintliga projektägare och möjliga framtida projektägare. Verksamhetskontorets personal håller sig uppdaterad om andra organisationers sammankomster för att sprida information om arbetet även på dessa. Hemsidan är ansiktet utåt, och besöksstatistik på denna utvärderas och relevanta marknadsföringsinsatser av denna görs.

Avslutningsfas

Den grundläggande drivkraften i denna fas är resultatspridning och strategins fortsatta liv efter programperiodens slut. Resultat sammanställs och kommuniceras. Utvärderingar görs om vad som hade kunnat förbättras och ligger till grund för hur arbetet kan fortsätta i framtiden. Basen för kontinuitet läggs genom förstärkta samarbeten och konsolidering av nätverk för att projektidéerna ska fortsätta att leva efter programperiodens slut.

Uppföljningar och utvärderingar görs parallellt med arbetet under hela programperioden. Att kommunicera resultat, effekter och lärdomar är en viktig faktor för kontinuerligt förbättringsarbete och fortsatt utveckling.

Artikel 33.1 f i förordning (EU) 1303/2013 anger att man, genom regelbunden övervakning och periodisk utvärdering, får ett verktyg som gör att man kan lära sig

mer om vad som fungerar och vad som inte gör det och som anpassar strategin så att den fungerar även om omständigheterna förändras.

”De lokala aktionsgrupperna ska lämna information om:

•Vilka system och mekanismer de föreslår för att samla in och bearbeta relevanta uppgifter om ekonomi och resultat som avser de fastställda indikatorerna och målen. Det behöver vara tydligt i linje med strategins mål.
•Hur de avser att bedöma sina egna resultat när de genomför det som är speciellt för lokalt ledd utveckling.
•Deras förslag till hur resultaten ska spridas och användas inom området – t.ex. för att ändra den lokala utvecklingsstrategin och hur den tillhandahålls.
•Hur de kommer att bidra till övervakningsbestämmelserna och utvärderingen av lokalt ledd utveckling och programmet på regional och nationell nivå.”

Kommunikationskanaler

I tidigare programperiod har områdets hemsida utgjort ryggraden i kommunikationen. Denna ska moderniseras och utgöra ett ännu viktigare redskap för kommunikation än den gjort hittills. Den Facebooksida som använts under strategiarbetet ska fortsätta att utgöra en flexibel kanal för snabba budskap och enkel feedback.

Den goda samarbetsviljan och andan i LAG har även bidragit till att kommunikationen löpt enkelt ut i befintliga nätverk och inte minst in i kommunernas kanaler. Närheten till varandra har bidragit till att förenkla och förkorta möjligheterna att snabbt sprida budskap. Under föregående programperiod har en god relation till lokala media skapat publicitet för gjorda insatser och projekt. Detta arbete ska byggas vidare på och ytterligare förstärkas.

Dialog med kunskapscentra kan även ge uppslag för nya, innovativa kanaler mot grupper som tidigare inte nåtts av LAG MittSkånes kommunikationsinsatser.

Ansvar

LAG ansvarar för att harmonisera kommunikationsplanerna med den nationella kommunikationsstrategin för Lokalt Ledd Utveckling. Kommunikationsmålen ska anpassas efter de lokala förutsättningarna. LAG ansvarar också för att förmedla kommunikativa behov till Jordbruksverket och till Landsbygdsnätverket.

11.1 Kommunikationsplan (se separat bilaga)

12. Uppföljning och revidering

Mål för LAG:s uppföljning och utvärdering

LAG avser att regelbundet följa upp och utvärdera för att

- skapa lärande för att åstadkomma maximal måluppfyllelse i förhållande till vår strategi och målen i respektive program
- synliggöra effekter till följd av gjorda åtgärder i projekt
- visa på relationen effekter/kostnader
- ge underlag för förbättringar och förändringar bl. a anpassa strategin så att den kan fungera även om omständigheter i omvärlden förändras under programperioden

Styrning och organisation

LAG kommer att utse sitt arbetsutskott till styrgrupp för uppföljning och utvärdering. Styrgruppens uppdrag är att avsätta resurser för att initiera och utvärdera strategi, organisation och arbetssätt för verksamheten samt att de resultat och effekter som

strategin angett också uppnås. En tidsplan för arbetet med utvärdering och uppföljning biläggs strategin (bilaga 6).

Metoder

A. System för att skapa underlag för den måluppföljning och den information som avkrävs området för att årligen rapportera till EU via Jordbruksverket. Inledningsvis upprättas **dokumentmallar/diariedokument** för att följa projekt och övriga insatser redan från det de kommer in i förhållande till mål och indikatorer.

B. LAG kommer att upprätta egna aktiviteter för att följa och utvärdera strategi och målsättningar. Uppföljning kommer att ske genom de krav som ställs på varje projekt att rapportera de värden som relaterar till satta mål utifrån vad som gäller före, under projektet och efter samt även efter projektets avslut i form av effekter till följd av projektets åtgärder. Uppföljningen kommer att kompletteras med metoder för utvärdering av målen inom strategin och för de resp. fondprogrammen. Samtliga metoder är inte beslutade ännu men LAG planerar bl. a att:

- Säkerställa data genom att genomföra **enkäter** för varje projekt där viktiga indikatorer säkerställs före, under och efter genomfört projekt. Till detta finns ett digitalt surveyverktyg som kan komma att kompletteras och ev upphandlas gemensamt inom flera områden eller ev nationellt

- LAG avser att genomföra **djupintervjue**r utförda av extern granskare på ett slumpmässigt valt antal projekt fördelat under programperioden. Även här finns en möjlighet i gemensamma arbetssätt och upphandlingar mellan områden i Sverige. (LAG avser att följa de förslag som tas fram via Jordbruksverkets Utvärderingssekretariat).

- **Samarbete med universitet/högskolor**: LAG avser att upprätta ett samarbete med något av våra lokala lärcentra på högskolenivå. Genom detta samarbete avser LAG att ta initiativ till arbetssätt för utvärdering där i första hand LLU-

områdena i Skåne knyts samman och hittar former för smart och adekvat utvärdering med aktuell forskningskompetens som utgångspunkt.

- LAG:s arbetsutskott i sin roll som styrgrupp för utvärderingsarbetet avsätter **ett årligt LAG - möte med tema utvärdering**. Vid detta möte följs resultaten som framkommit och förändringar föreslås LAG och verksamhetskontor. Inför mötet bestämmer arbetsutskottet/styrgruppen om aktuella ämnen för utvärdering. Under programperiodens första år bör fokus vara att säkerställa organisation, effektivitet och arbetssätt för maximal måluppfyllnad. Denna fokus ersätts och kompletteras senare i perioden av beskrivning av projektens effekter.

Arbetsutskottett/strygruppen kommer att ta ställning till fler metoder i syfte att utvärdera strategin, mål och arbetssätt. Sådana metoder kommer att föreslås från kommissionen samt via det särskilda utvärderingssekretariatet som skapats inom Jordbruksverket. Metoder kan och ska ge möjlighet att växla perspektiv och se strategin och dess målsättningar även med andra ögon – vi avser att möjliggöra triangulering och att tillse att kontrafaktiska analyser görs - hur hade det sett ut utan projektet vad gäller dess effekter.

Det åligger arbetsutskottet/strygruppen att **budgetera för att resurser** för metodutveckling och genomförande av utvärdering avsätts. LAG anser att medel bör finnas för att extern expertis för utvärdering av effekter ska kunna följa MittSkåne Utvecklings resultat och måluppfyllelse.

Resultat av utvärderingar och uppföljning ska ingå som en viktig del i områdets **kommunikationsaktiviteter**. Lärdomar ska spridas mellan projekt, mellan områden och till myndigheter och departement och spridas både via den egna hemsidan men också via gemensam hemsida skapad av sekretariatet för utvärdering inom Jordbruksverket.

13. Bilagor

Bilaga 1: SWOT-analys

Föreliggande SWOT har sin grund i den SWOT-analys som Länsstyrelsen Skåne sammanställt inför landsbygdsprogrammet 2014-2020 (Inför 2014-2020). En sammanfattning av denna har presenterats för LAG MittSkåne, som sedan har kristalliserat ut vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot som är typiska för MittSkåne. Vidare har SWOT för olika områden diskuterats på respektive fokusmöten. För resonerande text kring SWOT:en se kap 4.2.

SWOT per insatsområde

SWOT Insatsområde 1 Öppna landskap i matlandet Skåne

Styrkor

Betesmarker och biologisk mångfald

- artrikedom i det småbrutna, varierade landskapet med många betesmarker
- stor förekomst av betesmarker i MittSkånes norra delar
- viktiga för tillvaratagande av MittSkånes natur- och kulturarv

Varierad företagsstruktur inom landsbygdsföretagen

- små och medelstora företag i Hörby och Höör, större företag i Eslöv
- stora, livsmedelsförädlande företag t.ex. Orkla och Kavli i Eslövs kommun

Möjligheter

Diversifiering av landsbygdsföretag

- fler ben att stå på ger minskad sårbarhet
- möjlighet för verksamhet inom exempelvis turism och energi

Offentlig upphandling

- möjlighet att skapa gemensamma riktlinjer för närproducerat inom kommunerna i MittSkåne
- möjlighet för lantbruksföretag i MittSkåne att öka närvaron i upphandlingar för närproducerat från MittSkåne

Jakt

- kan ge ökade inkomster för skogsägare i MittSkåne
- viltkött möjlighet för positivt identitetsskapande för MittSkåne inom mat

Region Skånes vision att Skåne ska vara norra Europas ledande matregion år 2025

Svagheter

- för få eller inga existerande nätverk
- bristande avsändaridentitet för MittSkånska varor

Hot

Igenväxning av betesmarker

- om landsbygdsföretag läggs ner och betesdjur försvinner riskerar landskapet att växa igen och artrikedom går förlorad

Lönsamhet i jordbruket

- låg nettovinst för lantbruksföretag
- nedläggning av lantbruk ett hot mot sysselsättning och öppna marker

Lönsamhet i animalieproduktionen

- hård priskonkurrens från andra länder
- hårdare svenskt regelverk för djurhållning
- minskad animalieproduktion leder till minskade betesmarker

Distribution av närproducerat

- för få effektiva kanaler för att försäljning av lokala varor

- bristande kunskap hos upphandlare, resturatörer och konsumenter om MittSkånevaror

Offentlig upphandling

- lokala producenter behöver bli mer konkurrenskraftiga i offentliga upphandlingar
- offentliga upphandlare behöver få vetskap om lokala producenter
- lokala producenter behöver nå ut till upphandlare utanför MittSkåne

Generationsskifte

- av Skånes lantbruksföretagare är 25% över 65 år, 70% över 50 år
- lantbruket står allmänt inför stora generationsskiften

SWOT Insatsområde Platsutveckling och hälsofrämjande med naturen som bas

Styrkor

Geografiskt läge

- centralt i Skåne
- ”Sveriges första vildmark” – nära befolkningstäta områden

Leder

- Skåneleden korsar, viktiga strövområden t.ex. Fulltofta naturcentrum
- stor potential att ytterligare utveckla särskilt cykel- och ridleder med målgruppsanpassad infrastruktur kring dessa

Ädellövsskog

- sammanhängande, artrik ädellövsskog i MittSkåne
- ledsträckningar går genom ädellövskogen och skapar attraktivitet i landskapet

Projekt inom besöksnäringen

- Leaderprojektet ”MittSkåne på kartan” har öppnat väg för fortsatta initiativ
- Kompetens och samverkan mellan företag i besöksnäringen har ökat starkt under föregående programperiod
- Företag känner till varandra och vill utvecklas ytterligare

Varierad företagsstruktur

- Finns både stora och små företag som kan samverka med varandra

Möjligheter

Turism

- regionalt mål att dubbla omsättningen inom besöksnäringen i Skåne till 2020

Fisk- och fågelliv kring vattendragen

- rikt fågelliv kring Ringsjön ger möjlighet till tematiska samarbeten med andra ”fågelrika” områden i Skåne
- möjlighet till positivt identitetskapande kring vissa arter, t.ex. storken, gösen och flodpärlmusslan
- förbättrad vattenkvalitet i Ringsjön ger goda utvecklingsmöjligheter för sportfisket
- positivt identitetsskapande för MittSkåne med sötvattensfisk ur de lokala sjöarna

Ekosystemtjänster

- ökad medvetenhet om de värden naturen erbjuder
- ökad medvetenhet kring hållbarhetsfrågor t.ex. genom pollinering
- ökad förståelse för vikten av biologisk mångfald

Stressrelaterad ohälsa

- MittSkåne har med sin varierande natur och tradition kring rekreation goda möjligheter att utveckla företagande med inriktning på hälsofrämjande
- möjligheter till samarbete med forskningscentra exempelvis SLU

Jakt

- intresse för jakt och ekoturism ökar

Energi

- god tillgång på blast och gödsel ger möjligheter att utveckla biogas

Svagheter

Brist på stolthet hos boende gör att området inte får naturliga ambassadörer

Hot

Bristande kartläggningar gör att de mittskånska företagen inte kan hävda sig i konkurrensen

MittSkåne uppfattas som identitetslöst

SWOT Insatsområde Konkurrenskraft, samverkan och stolthet

Styrkor

Geografiskt läge

- centralt i Skåne ger pendlingsavstånd till större städer
- vacker natur, lugn, stillhet och möjlighet till rekreation

Infrastruktur

- goda tågförbindelser med stopp i några av byarna
- goda bussförbindelser och dubbelfilig motorväg till Hörby

Lokalt engagemang

- goda samarbeten i byarna
- stolthet i många av byarna

Möjligheter

Innovation

- Sociala innovationer på landsbygden med bas i t.ex. riskkapital

Forskningssatsningarna ESS och MAX IV

Svagheter

- Hög arbetslöshet i Skåne generellt, hög ungdomsarbetslöshet
- Negativ självbild hos boende
- Demokratiprocessen koncentrerad till centralorterna
- Fallande ansökningssiffror i gymnasieskolan Bergaskolan
- Bristande avsändaridentitet för området

Hot

Ortstruktur i Skåne

- Områden utanför Skånes tillväxtcentra kan hämmas

Bredband

- förbättrar avsevärt förutsättningarna för företagande på den mittskånska landsbygden
- brist på bredband sänker attraktiviteten för boende på landsbygden
- mål 95% av Skånes hushåll ska ha bredband 2020 men mycket stöd och hjälp behövs för att koordinera arbetet kring bredband

Eldsjälar

- för mycket tyngd hamnar på ”eldsjälarnas” axlar

Osynlighet

- MittSkåne riskerar att vara osynligt och sakna tydlig avsändaridentitet

Bilaga 2: Omvärldsanalys

Följande områdes- och behovsanalys (4.1 och 4.2) har utgått från Länsstyrelsen i Skånes SWOT-analys ***Inför 2014-2020.*** Analysen har vidare framtagits av Leader MittSkånes skrivargrupp i samråd med LAG MittSkåne, och med företagare och representanter från föreningar området samt med representanter från regionala forskningscentra. Utöver detta har skrivargruppen haft enskilda möten med relevanta nyckelpersoner inom de olika insatsområdena. Exempel på aktörer som kommit med inspel och idéer till strategin är LRF, SLU, Lunds universitet för social innovation, Culinary heritage, Livsmedelsakademin, Stiftelsen skånska landskap, Arbetsförmedlingen, Studieförbundet Vuxenskolan, representanter från byalagen, Höörs företagsförening, Granliden Ludvigsborg, Ringsjöns vattenråd, ekologer från respektive kommun, kommunikatörer från respektive kommun samt upphandlande kostchefer från respektive kommun. Företagare inom restaurangbranschen som Hörby Ringsjöstrand har också deltagit, liksom Höörs Gästis och Ringsjö wärdshus, samt Destinationsnav MittSkåne.

EU och regeringen

EU:s övergripande mål för 2020 är att ”**åstadkomma smart och hållbar tillväxt för alla**”. Inom ramen för denna målsättning verkar de fyra fonder som finansierar LLU (Community Lead Local Development) 2014 – 2020: Regionalfonden, socialfonden, landsbygdsfonden och havs- och fiskerifonden. Sammanfattningsvis främjar Regionalfonden entreprenörskap och bildande av nya företag, medan socialfonden huvudsakligen fokuserar på arbetsmarknaden. Havs- och fiskerifonden eftersträvar ett hållbart fiske och vattenbruk. Angående fördelningen mellan de olika fonderna skriver Jordbruksverket:

”Regeringen har beslutat om en total offentlig budget (EU, statlig och övrig offentlig finansiering) om 1,68 Mdkr till Lokalt ledd utveckling från Europeiska jordbruksfonden

för landsbygdens utveckling. Därtill kommer 136 924 800 kr från Europeiska regionala utvecklingsfonden och 134 508 480 kr från Europeiska socialfonden. Budgeten för Europeiska havs- och fiskerifonden är ännu inte klar."[6]

Den totala summan för LLU 2014-2020 **uppgår alltså till ca 2 miljarder kronor**, vilket är något mindre än förra (innevarande) programperiodens stöd som var 2,37 miljarder kronor. Totalt finns det cirka 32 450 miljoner kronor i landsbygdsprogrammet under perioden 2014–2020.[7] Övergripande kommer alla resultat kommer att **mätas i form av antal nyskapade arbetstillfällen**.

5 8

[6] http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/landsbygdsutveckling/lokaltleddutvecklinggenomleader/lokaltleddutveckling20142020/fragorochsvar.4.23f3563314184096e0d5e82.html 2014-08-14

[7] http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/landsbygdsutveckling/visionerochprogram/nyttlandsbygdsprogram20142020/vadarlandsbygdsprogrammet.4.1b8a384c144437186ea10a.html 2014-08-05

[8] Hela sverige ska leva PP om Eu-fonderna 2014-08-05

Region Skåne

Region Skånes uppdrag är att främja **hälsa, hållbarhet och tillväxt** i Skåne. Den övergripande visionen är att kunna erbjuda **livskvalitet i världsklass**.[9] Ett annat mål är att Skåne ska vara **Europas mest innovativa och attraktiva region 2020**, något som man i verksamhetsplanen för 2015-2016 anser vara ambitiöst men inte orimligt då **OECD** i sin **Territorial Review** slår fast att **Skåne är en av de mest framstående regionerna i världen gällande innovation och teknologi**.[10] Region Skåne har en regional utvecklingsplan (RuP), vars övergripande målsättningar är tillväxt, attraktionskraft, bärkraft och balans. Visionen för programmet är att Skåne ska fungera som en tillväxtmotor för Sverige och Öresundsregionen, att Skåne ska vara en dynamisk gränsregion som attraherar människor i alla åldrar, samt att mångfalden främjas och att **varje del av Skåne utvecklas och stimuleras utifrån sina egna villkor och förutsättningar.**[11] Man understryker att Skåne har potential att bli en **ledande kunskapsregion** i Europa, men att utvecklingen måste ske på ett **miljömässigt hållbart** sätt. Det är också viktigt att delaktigheten ökar och det sociala utanförskapet minskar.

I rapporten ***Image och attraktionskraft i Skåne*** [12]visar man vilka faktorer som ligger till grund för att människor och företag etablerar sig i olika delar av Skåne. Rapporten fokuserar en hel del på tätorten, och fastslår att några av de viktigaste attraktionsfaktorerna för att attrahera människor är skydd (mot exempelvis våld, kriminalitet och trafik), komfort (möjlighet att röra sig, möjlighet till rekreation etc.) och så njutning (gott klimat, estetiska upplevelser). Möjligheten att attrahera företag är sedan en logisk konsekvens av förmågan att attrahera människor.

---

[9] Verkssamhetsplan Region Skåne 2015 – 2016
http://www.skane.se/siteassets/organisation_politik/publikationer_dokument/budget2014_uppdaterad.pdf 2014-08-05
[10] Idem
[11] Region Skånes regionala utvecklingsprogram
http://www.skane.se/Public/RU/utvecklingsprogrammet/startsida/regionalt.utvecklingsprogram.2009.2016.pdf 2014-08-14
[12] Image och attraktionskraft i Skåne
https://www.skane.se/upload/Webbplatser/Strukturbild/Tommy%20Ek/Hela%20rapporten.pdf

”Det är inte bara de näringar som är direkt beroende av befolkningsmängden (handel, enklare tjänstesektor med mera) som påverkas av befolkningens storlek utan det finns också en naturlig koppling mellan befolkningsstorleken i en region och möjligheterna att få tag på rätt kompetens.”[13]
Apropå förtagsklimatet i MittSkåne står det bland annat såhär:

” […] ett flertal av de mellanskånskakommunerna, med vitt skilda ekonomiska förutsättningar, haft ett jämförelsevis högt antal nystartade företag per invånare under den undersökta perioden. Såväl Höör, Svalöv, Sjöbo och Eslöv har ett nyföretagande som ligger över genomsnittet för Skåne på 6,5 företag per 1 000 invånare.”[14]

Region Skåne har också utarbetat en vision för Matlandet Skåne: att **Skåne ska vara norra Europas ledande matregion år 2025**.[15] Här presenteras flera visioner som rör maten i Skåne i relation till den offentliga sektorn. Bland annat ska ”**måltiden visa vägen till ett hälsosamt och hållbart Skåne**” och ”**all personal ska ha goda kunskaper om matens betydelse för hälsa och tillfrisknande**”. Vikten av tänka nytt kring offentliga **upphandlingar** belyses särskilt, och att upphandlande institutioner ställer krav på miljöhänsyn och djurskydd. För att nå fram till visionerna har regionstyrelsen beslutat att minst **50 % av regionens livsmedselbudget år 2016 ska gå till inköp av ekologiska och/eller närproducerade livsmedel**. Upphandlingar ska också ställa högre miljökrav och hitta logistiska lösningar, vilket gör det lättare för lokala och mindre producenter att lägga fram anbud.

Länsstyrelsen i Skåne

Länsstyrelsen Skånes uppdrag är att ”**tillvarata och arbeta för både enskilda människors och samhällets intressen” när det gäller länets utveckling**.[16] Länsstyrelsen

[13] Image och… s. 92.
[14] Image och… s. 93.
[15] Vision för Matlandet Skåne https://www.skane.se/Public/Skaneportalen-extern/Nyheter/Politik/Dokument/matlandet.pdf
[16] Inför 2014-2020, Regeringsuppdrag att utarbeta en regional SWOT-analys för kommande landsbygdsprogram, Länsstyrelsen Skåne 2013, sid 3. http://media.landsbygdskraft.se/2012/10/Inf%C3%B6r_2014-2020_l%C3%A5guppl%C3%B6st.pdf

Skåne har genom en grundlig SWOT-analys kopplat ett grepp Skånes landsbygd i sammanställningen *Inför 2014-2020.*[17] I sammanfattningen beskrivs Skåne som ett varierat landskap med skogsbygd, mellanbygd och kust. Lantbruket är basen för en omfattande livsmedelsproduktion och tillsammans med övriga led i livsmedelkedjan svarar det för en stor del av regionens sysselsättning. Några av hoten som lyfts fram är igenväxning av betesmarker, konkurrens från länder med sämre djurskydd. ”**Utan ett livskraftigt lantbruk stannar landsbygden!**” (s. 1). Men andra möjligheter till tillväxt lyfts också fram – **landsbygdsturism, trädgårdsnäring, förädling av och innovation. Bygdegemenskap** och det ideella engagemanget framställs som hörnstenar för en levande landsbygd.

Övriga Leader-områden i Skåne

Visioner för dessa kommer att kompletteras när strategierna är klara.

MittSkåne

Visionen för Eslövs kommuns näringslivsarbete är att Eslöv ska vara ”**en blomstrande och växande näringslivskommun**”. Vision för Höörs kommun 2025 är att vara ”**en mötesplats som tar vara på och utvecklar individens kreativitet, där idén om en hållbar utveckling drivits långt och där naturens möjligheter tas tillvara för boende, fritid och företagande**.” Visionen för Hörby kommun är att vara den ”**den djärva, växande kommunen i Skåne, ledande inom utbildning, service och företagsamhet**”, samt att boende här ska ”ha nära till allt, bra boende och härlig miljö”.

Ur ett landskapsperspektiv besitter MittSkåne många ”Skånetypiska” styrkor som god **åkermark och gynnsamt odlingsklimat**. Detta ger förutsättningar för en stark

[17] Inför 2014-2020, Regeringsuppdrag att utarbeta en regional SWOT-analys för kommande landsbygdsprogram, Länsstyrelsen Skåne 2013.

matkultur, samt produktion av kött och spannmål. Samtidigt är den norra och östra delen av MittSkåne också ett **småbrutet kulturlandskap** med unika, artrika betesmarker och vidsträckta arealer av sammanhängande ädellövskog. Ringsjön är det sammanfogande navet för MittSkånes tre kommuner, och runt denna finns möjligheter till övernattning och matupplevelser. Vattenkvaliteten i Ringsjön har tack vare ett omfattande reningsarbete starkt förbättrats, och **beståndet av rovfiskar som gös och gädda har under de senaste åren ökat avsevärt**. Rönneå är i sin tur ett naturskönt avrinningsområde med potential för lax- och öringsfiske och bevarande av hotade arter, som exempelvis flodpärlmusslan.

En grundläggande del av det mittskånska landskapet är byarna. De flesta mittskånska byarna ligger vackert belägna på **pendlingsavstånd från större stadscentra i regionen**. I flera av byarna är sammanhållningen god och **yngre familjer flyttar in**. Lanthandel och skola utgör sociala nav, och eldsjälar arbetar för byarnas utveckling. Enligt byarnas representanter under strategiprocessen är **samarbetet den viktigaste faktorn för en välmående by**.

I ett skånskt sammanhang utmärks MittSkåne av den centrala geografiska placeringen i regionen. Det finns visserligen ingen kuststräcka i MittSkåne - men tre olika kustområden ligger inom någon timmes bilresa bort. Den omedelbara närheten till storstadsregionen Lund – Malmö – Köpenhamn sätter också sin prägel på MittSkånes potential. Med tåg kan resenären på tio minuter ta sig från Eslöv till Lund, och mellan **Höör och Köpenhamns flygplats tar det en dryg timme**. Vissa av byarna har redan befintliga eller inplanerade tågstopp. I anslutning till dessa byar utgår vandringsleder vilket gör att besökare från storstadsregionerna på ett smidigt sätt och på kort tid kan ta sig ut i mittskånska strövområden. I Hörby kommun finns inga sådana tågförbindelser, men E22 förbinder Hörby direkt med Lund, Malmö och Köpenhamn och den senaste tidens utbyggningar har säkrat dubbelfilig trafik på praktiskt taget hela sträckan. Från Hörby går även expressbussar direkt till Kristianstad, Lund och Malmö. Avgångarna är täta med 10 – 20 minuters intervall under rusningstid.

Skånes flerkärniga ortstruktur, med tillväxtmotorer som bas för utvecklingen, beskrivs i Region Skånes ”Det öppna Skåne 2030”. Strukturen utgör en styrka för Skåne, men då tillväxtmotorer lyfts fram finns samtidigt en risk att andra områden får

stå tillbaka. Region Skåne understryker vikten av förstärka samspelet mellan stad och landsbygd, och det är därför av **yttersta vikt att MittSkåne förhåller sig till detta**.

Den lokala andan i MittSkåne präglas av ett **starkt föreningsliv** inom idrott, till exempel handboll, ridning och bordtennis. Kulturutbudet domineras av bland annat event kring musik, konst och hantverk. I Höör finns Kulturhuset Anders, känt för bland annat sin sommaropera, och här har också konstrundan MittSkåne sitt naturliga nav. I MittSkåne, särskilt i Eslöv, finns kulturskatter i form slott och slottsträdgårdar och Hörby har en lång handelstradition som manifesteras med den årliga marknaden Hörby marknad.

I MittSkånes verksamhetsområde bor totalt ca 59 000 personer. Den största av de Mittskånska kommunerna är Eslöv med drygt 30 000 invånare. Höör och Hörby har ca 15 000 invånare vardera, och den största tätorten i området är Eslöv med ca 18 000 invånare. **Samtliga tre kommuner har en positiv befolkningsökning**, dock under riks- och Skånegenomsnittet. Arbetslösheten ligger i samtliga tre kommuner något lägre än riksgenomsnittet, med en variation för ungdomsarbetslösheten som både i Eslövs och i Höörs kommuner under 2014 låg nära den höga siffran för Skåne på ca 20 %.[18]

Utbildningsnivån i form av andel högskoleutbildade ligger strax under riksgenomsnittet för Höörs kommun och markant under riksgenomsnittet för Eslöv och Hörby kommun, med 19,9% respektive 15,9% (riksgenomsnittet 25,3%). Däremot är andelen företagare i de tre kommuner högre än riksgenomsnittet och Hörby kommun utmärker sig särskilt i **företagsklimatets ranking för 2014 som numer 45** av rikets 290 kommuner. Eslöv och Höör positionerade sig i samma ranking på plats 156 respektive 150. Typiskt för området är också att det finns en stor variation på företagen, både när det gäller typ av verksamhet och storlek. I alla tre kommunerna är **utpendling markant större än inpendlingen**.[19]

Alla tre centralorterna erbjuder skolgång till och med högstadiet. Hörby erbjuder en yrkesutbildning, och Eslövs kommun erbjuder gymnasieutbildning, dock med ett sjunkande antal sökande. I Hörby bor ca 1500 utrikes födda personer, i Höör ca 1600 och i Eslöv ca 4500.[20]

[18] Ungdomsarbetslöshet.se för resp. kommun 2014-11-04
[19] Regionfakta.se
[20] Migrationsinfo.se

Bilaga 3: Motivering

LLU-strategin för MittSkåne 2014 – 2020 tar sin utgångspunkt i följande fonder:

- Landsbygdsfonden
- Europeiska regionalfonden (ERUF)
- Europeiska Socialfonden (ESF)
- Strategiarbetet inom området har dessutom lett till att områdets geografi integrerats i ansökan från område Skåne Nordväst för stöd från Havs- och fiskerifonden

Vi avser att kunna arbeta strategiskt över vårt område mot målen i samtliga fonder. Vår avsikt är att skapa synergieffekter då insatserna kan komplettera varandra och administrationen kan skötas på det mest effektiva sättet.

Mot bakgrund av den analys och SWOT som gjorts ser vi ett behov av att arbeta både brett och djupt med tillväxt- och sysselsättningsfrågorna (Landsbygdsfonden, ERUF och ESF). Den höga ungdomsarbetslösheten i Skåne i allmänhet och även i MittSkåne, behovet av ägarskifte inom jordbrukssektorn, besöksnäringen som ingångsjobb på arbetsmarknaden för unga, motiverar strategins involvering på ERUF, men även ESF då det gäller pedagogiska och kompetenshöjande insatser och metoder, som t ex handledarskap.

Att kunna arbeta med ett helhetsperspektiv för att kunna bidra så mycket som möjligt inom LLU-området men också i förhållande till hela regionen är en viktig föresats för oss. Inte minst mot för hitta arbetssätt för att åstadkomma tillväxt och skapa möjligheter för unga att hitta in på arbetsmarknaden är ett gemensamt angreppssätt inom området, mellan LLU-områden och i hela regionen en möjlighet med ERUF och ESF som grund. Vi har formulerat ett behov av ”dubbelseende” i vår strategi – att kunna arbeta regionövergripande samtidigt som underifrånperspektivet behålls med användning av resurserna på ett effektivt sätt ser vi som en viktig målsättning. För vidare resonemang om fondernas harmoniering med strategins mål, se kap 7.5.

Under strategiarbetets gång har svårigheter att hitta finansiering och den upplevda byråkratin i anslutning till projektansökningar påvisats från projektägarnas sida. En samordnande aktör med stor kompetens i utvecklingsfrågor har efterfrågats vilket vi ytterligare anför som motivering till att skapa en strategi med möjlighet att möta behov och nå målen för fler fonder.

Bilaga 4

Aktörer som varit involverade i strategiarbetet 2014-2020 LLU MittSkåne

LAG Leader MittSkåne

Organisationer:

Jens Hansson, LU Open Innovation Center, Lunds universitet
Sara Kyrö, SLU Alnarp
Jannie Vestergard, Livsmedelsakademin
Karin Nilsson Jungman, Holma folkhögskola
Hans Andersson, föreningen Den goda jorden och LRF Eslöv
Pernilla Colhag, Destinationsnav MittSkåne
Camilla Jönsson, Destinationsnav MittSkåne
Stefan Ohlson, Stiftelsen Skånska Landskap och Fulltofta Naturcentrum
Eva Grip, Leaderprojektet Hotspot Kölleröd
Karin Olsson, Bygdegårdarna Skåne
Janet Winslott, Finsam MittSkåne
Anita Persson, LRF Skåne
Anna Hansson, LRF Skåne
Johan Nilsson, Arbetsförmedlingen MittSkåne
Goran Sehovac, Arbetsförmedlingen Skåne
RoseMarie Linde, Studieförbundet Vuxenskolan
Alexander Jevtic, Studieförbundet Vuxenskolan
Lennart Pettersson, Studieförbundet Vuxenskolan
Linda Hallberg, fiskefrågor Leader Skånenordväst norra
Annika Jönsson, fiskefrågor Leader Skånenordväst norra
Rigmor Sylvén, fiskefrågor Leader Skånenordväst norra
Kerstin Hallenborg, samarbetsaspekter Leader Skånes Ess
Ann-Charlotte Törnblad, samarbetsaspekter Leader Skånenordväst

Roger Persson Ludvigsborgs byförening
Tommy Nilsson Ludvigsborgs byaförening
Roland Arvidsson, Svensköps byförening
Ingela Brickling, Svensköps byförening,
John Magnusson, FK Tor Stehag,
Birgitta Alm, Tjörnarps sockengille
Bertil Jönsson, Tjörnarp sockengille

Gunilla Jansson, Intresseföreningen Ludvigsborgshallen
Nina Nordh, Stehags intresse och förskköningsförening
Stefan Houszics, Stehags intresse och förskönings förening

Cecilia Lind, kommunstyrelsens ordförande, Eslövs kommun
Henrik Wöhlecke, kommunstyrelsens förste vice ordförande, Eslövs kommun
Anna Palm, kommunstyrelsens ordförande, Höörs kommun
Lars Ahlqvist, kommunstyrelsens ordförande, Hörby kommun
Eva Bramsvik Håkansson, Kostchef, Hörby kommun
Jeanette Tage, Kostchef, Höörs kommun
Birgitta Mårtensson Asterland, Kostchef, Eslövs kommun
Ann-Charlott Engström, Kommunikationschef, Hörby kommun
Anna Nimander, Kommunikatör och Näringslivssamordnare, Eslövs kommun
Anna-Karin Olsson, kommunikatör f.d. kommunekolog, Höörs kommun
Johan Wang, Fiskefrågor, Länsstyrelsen Skåne Län
Rikard Nilsson, Ringsjöns vattenråd
Marie Brandt, miljöstrateg Eslövs kommun
Birgitta Karlsson, biolog Eslövs kommun och Ringsjöns vattenråd
Per Nyström, projektledare för Algae be gone, Höörs kommun
Hilda Knafve, kulturstrateg och friluftsliv, Höörs kommun

Företagsföreningar och näringslivschefer:

Niclas Fjellström, Culinary Heritage
Jan Anders Jönsson, Företagarna Höör
Björn Wassbjer, Förtagarna Höör
Ingela Brickling, Svensköps företagarförening
Lennart Grubbström, Höörs Nyföretagarråd
Gertrud Elisabeth Bohlin fd Näringslivschef, Eslövs kommun
Ulf Silbersky, Näringslivschef, Eslövs kommun
Peter Wollin, Utvecklings- och näringslivschef, Höörs kommun
Karin Kroon Gunnarsson, Näringslivschef, Hörby kommun

Enskilda företag:
Lena Levin, Ringsjö wärdshus, Höör
Björn Forséen, Höörs gästis, Höör
Gunilla Persson, lantbrukare Östraby, Hörby

Mai Persson, Camping Hörby Ringsjöstrand, Hörby
Cecilia Timner, Nyrups Osteria och Nyrups naturhotell, Höör
Camilla Jönsson, Robusta och Nyrups naturhotell, Höör
My Kjellberg, egenföretagare, naturguidningar, Stehag, Eslöv
Karin Lindén, Granliden Ludvigsborg, Hörby
Carl Philip Berå, Blommeröd stuteri, Höör
Håkan Björk, Ringsjö fisk, Höör
Julia Bonde, Bosjökloster, Höör
Anita Persson, lantbrukare Råby, Hörby
Hans Andersson, lantbrukare Björkeröd, Eslöv
Johan Widing, Bokeslundsgården, Hörby
Ingela Brickling, Massör och Fotvård, lantbrukare Hörby
Katharina Sollerhed, Jularps Gård och B&B Höör
AnnChristin Grönberg, Månstorps gård och fiske, Höör
Ninni Nilsson, Hörby Hud och Hälsa, Hörby

Föreläsningar/Diskussionsforum

”Klimatsmart Leaderstrategi” – föreläsning och diskussionsforum, Anders Nylander, Energikontoret Skåne
”Hur arbetar vi med nationella och regionala miljömål lokalt med leadermetoden?” – föreläsning och diskussionsforum, Annelie Johansson, Miljöchef, Länsstyrelsen Skåne län
”Att tänka utanför ramarna” – föreläsning och diksussionsforum, Björn Söderberg, Entreprenör
Framtidsforum idéburen sektor – konferens anordnad av Coompanion
Kommunalt och idéburet – konferens anordnad av Kommunförbundet Skåne
”Innovativa Leaderstrategier” –föreläsning och diskussionsforum, Louise Oskarsson, Almi

Sammankomster

8 april Leaderkonferens Stockholm
18 juni Leaderkonferens Stockholm
5 september Region syd möte Länsstyrelsen Kristinasstad (strategitema)

Övrigt

Facebooksida LeaderMittSkåne 165 likes